

374 013
0232 พ
e.2

พฤติกรรมกรรมการสอนคํานการเตรียมการสอนและคํานการใ้ช้อุปกรณ์การสอน
ของครูผู้สอนการศึกษานานั้ใหญ่แบบเบ้คเสร็จ

ปริญญานิพนธ์

ของ

วิเชียร ประยูรชาติ

สำนักพัฒนาผลกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตบูนวิท ๕๖ พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๑ โทร ๓๘๒๑๖๗๐ ๓๐๑๐๐๐๐

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
พฤษภาคม ๒๕๒๐

พฤติกกรรมการสอนและการเตรียมการสอนและดำเนินการใช้อุปกรณ์การสอน
ของครูสอนการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จ

บทคัดย่อ

ของ

วิเชียร ประยูรชาติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

พฤษภาคม 2520

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ และสร้าง แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการ เตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครู ผู้สอนการศึกษาระดับปริญญาโทแบบเบ็ดเสร็จ พร้อมทั้งศึกษาความสอดคล้องของพฤติกรรมการสอน ทั้งสองด้านกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับปริญญาโทแบบเบ็ดเสร็จ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นครูผู้สอน การศึกษาระดับปริญญาโทแบบเบ็ดเสร็จ ประเภทชั้นเรียน ปีการศึกษา 2520 จำนวน 21 คน ซึ่งเลือกมาโดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ และใช้ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็น เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ส่วนการ วิเคราะห์ข้อมูลใช้ U - Test และ H - Test เพื่อทดสอบความแตกต่างของ พฤติกรรมการสอนทั้งสองด้าน

ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีวุฒิ อายุ และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการ เตรียมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนครูที่มีประสบการณ์การสอน และสภาพสมรสต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนทั้งสองด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ครูที่มีพฤติกรรมการสอนด้านการ เตรียมการสอนมาก จะใช้อุปกรณ์การสอนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันทางบวกของพฤติกรรมการสอน ทั้งสองด้าน นอกจากนี้พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้พฤติกรรมการสอนด้านการ เตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอนเพื่อมุ่งฝึกทักษะการอ่านออกเขียนได้มากกว่าส่งเสริม การคิดเป็น ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับปริญญาโทแบบเบ็ดเสร็จ.

TEACHING BEHAVIORS OF FUNCTIONAL LITERACY TEACHER :
LESSON PLANNING AND USE OF INSTRUCTIONAL MATERIALS

ABSTRACT

BY

WICHIAN PRAYOORACHAT

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education Degree

Sri Nakharinwirot University

May, 1977

The purposes of this study were to compare teaching behaviors concerning lesson planning and the use of instructional materials of functional literacy teachers, to find the relationship between the two behaviors, to study the correspondence between the two behaviors and the objectives of the functional literacy, and to develop the observationnaire for analyzing them.'

Sample comprised 21 functional literacy teachers in acadamic year 1977 randomly selected according to school sites.

Mann - Whitney U Test and Kruskal - Wallis Test were used to analyze data.

Results showed that the teachers who differed in qualifications, ages and school sites differed significantly in lesson planning but not in the use of instructional materials. Teachers who differed in teaching experience and marital status did not differ neither in lesson planning nor in the use of instructional materials . Teachers who made more use of lesson planning also made more use of instructional materials and this showed the correlation between the two behaviors.

It was also found that most teachers laid much more importance on reading and writing skills than on Khatpen and this did not serve the objectives of functional literacy.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปริญญาโท
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

..... ประธาน
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะผู้เขียนได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพศาล หวังพานิช และอาจารย์ วิเชียร เกตุสิงห์ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ที่ให้ทุนอุดหนุนใบการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่กองการศึกษาผู้ใหญ่ ที่งานนิเทศจังหวัดแพร่ นาน บุกรกิตต์ พิจิตร ขอนแก่น โยโสธร บัณฑิตานี้ ยะลา นายอำเภอคานชุนทด ศึกษาธิการอำเภอและเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา อำเภอคานชุนทด อำเภอสา อำเภอคำชะโนดแกว อำเภอเมืองบัตตานี อำเภอสุโขทัย-ลก และเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาประชาชนจังหวัดยะลาและพิจิตร ตลอดจนครูสอนทุกท่านที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณสุชาติ คุณยอง และ คุณเมธี ภาคภูมิ ที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณ คุณทวี สุรเมธี คุณวินิจ ไทบุญกุล และคุณปราณี ประยูรชาติ ที่ช่วยเหลือในด้านการพิมพ์และตรวจทาน และขอขอบคุณเพื่อนๆทุกคน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น.

วิเชียร ประยูรชาติ

ปริญญาโทฉบับนี้ ได้รับเงินอุดหนุนส่วนหนึ่ง
จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ขอตกลงแบ่งกัน	10
2 เอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการในการศึกษาค้นคว้า	21
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า	25
ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	38
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	39
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	39
ลักษณะของแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	42
การป้องกันการตั้งเหตุการณ์กรรบกอนเก็บข้อมูล	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	การหาความเชื่อมั่นของการสังเกต	43
	การดำเนินการเก็บข้อมูล	46
	การตรวจเช็คคะแนน	47
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	47
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	ผลการวิเคราะห์	50
	เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน โดยจำแนกตาม วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และสถานที่ตั้งโรงเรียน ตามภาคภูมิศาสตร์	50
	เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน โดยจำแนกตาม วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และสถานที่ตั้งโรงเรียน ตามภาคภูมิศาสตร์	55
	การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับระหว่างพฤติกรรมการสอนด้าน การเตรียมการสอนกับด้านการใช้อุปกรณ์การสอน	59
	การหาค่าร้อยละของพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและ ด้านการใช้อุปกรณ์การสอน โดยส่วนรวม	61
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	70
	กลุ่มตัวอย่าง	70
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	70
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีวิเคราะห์หมึก	71
ผลการวิเคราะห์หมึก	72
สรุปผลการศึกษากันควา	73
อภิปรายผล	74
ข้อสังเกตในการวิจัย	77
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	88
บทกี่ยว	

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียน	42
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ	43
3 แสดงวิธีการหาความเชื่อมั่นของการสังเกตพฤติกรรมการสอน ด้านการเตรียมการสอน	44
4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนระหว่างครูที่มีวุฒิต่างกัน	50
5 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนระหว่างครูที่มีอายุต่างกัน	51
6 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนระหว่างครูที่มี ประสบการณ์การสอนต่างกัน	52
7 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนระหว่างครูที่มี สภาพสมรรถต่างกัน	53
8 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนระหว่างครูที่ สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน	54
9 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนระหว่างครูที่มี วุฒิต่างกัน	55
10 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนระหว่างครูที่มี อายุต่างกัน	56

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
11	เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนระหว่างครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน	57
12	เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนระหว่างครูที่มีสภาพสมรรถต่างกัน	58
13	เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนระหว่างครูที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน	59
14	ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์อันค้ำระหว่างพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนกับด้านการใช้อุปกรณ์การสอน	60
15	จำนวนร้อยละของพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอน โดยส่วนรวม	61
16	จำนวนร้อยละของพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน โดยจำแนกเป็นรายข้อ	62
17	จำนวนร้อยละของพฤติกรรมการสอนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการคิด - การอภิปราย และการฝึกทักษะการอ่าน - การเขียน	66
18	จำนวนร้อยละของพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน โดยจำแนกเป็นรายข้อ	67

คำนำ

การที่ประเทศสามารถพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้โดยลวมความมุ่งหมายนั้น ย่อมจำเป็นต่องานวิจัยหลายอย่างเป็นส่วนประกอบ และที่สำคัญคือทรัพยากรทางการเงิน และทรัพยากรมนุษย์ ประเทศไทยมีทรัพยากรทางการเงินค่อนข้างจำกัด ดังนั้นในการพัฒนา ประเทศจึงจำเป็นต้องอาศัยหลักการใช้ทรัพยากรมนุษย์ให้เต็มที่ อาจกล่าวได้ว่าการพัฒนา ประเทศจะสำเร็จจุดลงไปที่ใดหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ โดยจำเป็น ต้องสร้างกำลังคนที่มีความรู้และทักษะในการประกอบกรงานในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการ ของประเทศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, 2515 : 445) และการที่จะได้ กำลังคนดังกล่าวย่อมต่องานวิจัยระบบการศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพทุกระดับการศึกษา การรู้หนังสือ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาตัวบุคคลและชุมชน การรู้หนังสือ มีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการส่งเสริมให้ชีวิตคนเราประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในทาง เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความเป็นอยู่อันเป็นเป้าหมายที่สำคัญของชีวิตแต่ละคน การรู้ หนังสือนำให้เกิดความรู้ความชำนาญเบื้องต้น อันเป็นทางนำไปสู่ความรู้ขั้นสูงที่เป็นประโยชน์ต่อ การดำรงชีพของคนเรา ยิ่งรัฐบาลปัจจุบันมีเป้าหมายที่จะขจัดความยากจนของชาวชนบท เพื่อ ลดช่องว่างระหว่างคนมีกับคนจนด้วยการเร่งรัดพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างจริงจัง มากขึ้นเพียงใด การจัดการไม่รู้หนังสือก็ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเพียงนั้น

ในปัจจุบันนี้อัตราการเพิ่มของประชากรได้สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ในจำนวนประชากร ทั้งโลกนั้นมีประชากรมากกว่า 1 ที่ไม่ได้รับการศึกษาขั้นมูลฐาน ดังนั้นจึงได้มีอัตราประชากร ผู้ไม่รู้หนังสือเป็นจำนวนมาก ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีมากเป็นอันดับที่ 17 ของโลก กล่าวคืออัตราการเพิ่มของประชากรเฉลี่ยประมาณ ร้อยละ 3.0 - 3.2 ต่อปี จากสำมะโนประชากรครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2513 มีประชากร ประมาณ 34 ล้านคน เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพประชากรเหล่านั้นพบว่า ประชากรที่มีอายุ 10 ปี

480
300

ขึ้นไป 23 ล้านคนเศษ มีผู้ไม่รู้หนังสือก็อ่านไม่ออกเขียนไปไม่ได้ไม่ว่าภาษาใดอยู่ถึง 4 ล้านคนเศษ หรือคิดเป็นร้อยละ 18 ผู้ไม่รู้หนังสือนี้กระจายอยู่ในจังหวัดต่างๆทั่วทุกภาคของประเทศไทย คือ ภาคใต้และภาคเหนือมีอัตราผู้ไม่รู้หนังสือมากถึงประมาณร้อยละ 24 - 26 ส่วนภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราผู้ไม่รู้หนังสือประมาณร้อยละ 14 - 16 สำหรับในกรุงเทพฯเอง ยังมีผู้ไม่รู้หนังสือถึงประมาณร้อยละ 10 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517 : 1, 9, 18) ถ้าหากยังปล่อยไวเช่นนี้ในเวลาข้างหน้า อัตราการเพิ่มของประชากรผู้ไม่รู้หนังสือก็จะเพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งจะมีผลกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การไม่รู้หนังสือนั้นเป็นอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ที่ทำให้มนุษย์ขาดการเรียนรู้และเข้าใจในโลกปัจจุบัน ซึ่งเปรียบเสมือนตกอยู่ในมดมีด เป็นอุปสรรคต่อการต่อสู้เพื่อดิ้นรนขงแย่งเอาโอกาสแห่งชีวิตที่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตอย่างดี

การศึกษาเพื่อแก้ไขการไม่รู้หนังสือในปัจจุบัน ได้มีบทบาทต่อบุคคลและสังคมมากขึ้นตามลำดับ ประเทศที่กำลังรีบเร่งพัฒนาทางมอง เห็นว่าการแก้ไขผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือเป็นเรื่องสำคัญ (วีระชัย มีหอมธรรม, 2520 : 158) ที่มีความเห็นเช่นนั้นก็เพราะว่าผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีบทบาทในปัจจุบัน สาธารณูปโภคอาชีพในสังคมและพร้อมที่จะพัฒนาชาติบ้านเมืองได้ การศึกษาภาคบังคับที่วัดให้แก่เด็กนั้นจะเห็นผลว่า และถ้าเด็กออกจากโรงเรียนไปแล้วเมื่อไม่มีกวดวิชาจำเป็นจะต้องรู้หนังสือในไม่ว่าก็ตาม ซึ่งจากการวิจัยของกรมสามัญศึกษา (2512 : 40) พบว่าเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถ้าไปได้อ่านหนังสืออีกระยะเวลาหนึ่ง มีโอกาสรู้หนังสือถึงร้อยละ 33 ทำให้เกิดความสูญเสียทางการศึกษา ดังนั้น การให้ประชาชนได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนเฉพาะเพียงช่วงเวลาของการศึกษาภาคบังคับจึงไม่เพียงพอ รัฐจำเป็นต้องจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนควบคู่ไปกับการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อให้ประชาชนสามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสามารถแก้ปัญหาของตนได้

การศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ (Functional Literacy) เป็นการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนแบบหนึ่งที่ตั้งใจว่าช่วยลดอัตราการไม่รู้หนังสือดังกล่าวได้ โดยเฉพาะประชาชนผู้ไม่รู้หนังสือในท้องถิ่นที่ทางไกลความเจริญ การศึกษายุ่งใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ โดยยกสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคลและสังคมอันเป็นอุปสรรคต่อความอยู่เย็นเป็นสุขและการอยู่ดีกินดี ให้เป็นประเด็น

สำหรับผู้เรียนได้ร่วมกันศึกษา อภิปราย และหาทางแก้ปัญหาให้ดีขึ้น ส่วนการอ่าน การเขียน และการคิดเลขเป็นนั้น จักให้ประสมกลมกลืนไปกับปัญหานั้นๆ แต่ละวันให้ผู้เรียนมาเรียน อย่างน้อยก็ได้มีโอกาสแก้ปัญหา หรือได้พิจารณาปัญหาและหาทางแก้ปัญหของตนหรือของกลุ่มคนที่ตนเกี่ยวข้องไปด้วย จุดประสงค์สำคัญของโครงการนี้ก็เพื่อฝึกให้คนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักคิดตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูล 3 ประการ คือข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลทางสังคม และข้อมูลทางวิชาการ เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุขตามสมควร (วีระชัย มีชอบธรรม, 2520 : 159) แสดงว่าสังคมยิ่งเปลี่ยนแปลง รวดเร็วเพียงใด นอกจากการแก้ไขการไม่รู้หนังสือจะเป็นสิ่งจำเป็นแล้ว การจัดการศึกษา เพื่อให้ประชาชนรู้จักคิด และตัดสินใจที่ถูกต้องก็ยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้นกว่าหลายเท่า

การจัดการศึกษาของชาติจะบรรลุจุดมุ่งหมายได้ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ หลายอย่าง (วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2518 : 1) เช่น นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการศึกษา ฐานะเศรษฐกิจของชาติ ปรัชญาการศึกษา หลักสูตรที่ใช้ และครู เป็นต้น อย่างไรก็ตามแม้รัฐจะมีนโยบายส่งเสริมการศึกษาอย่างจริงจัง มีกำลังเงินมากพอ มีปรัชญาการศึกษาที่เหมาะสม และแก้ไขหลักสูตรให้ดีขึ้นเพียงใดก็ตาม ถ้าครูผู้สอนไม่มีสมรรถภาพ ก็อาจเป็นผลให้การจัดการศึกษาล้มเหลวได้ เพราะคุณภาพของการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ ดังที่นิโกลัส เบนเนตต์ (2518 : 6) กล่าวไว้ว่า "ครูที่สามารถสอนให้ได้ผลดี แมว่าหลักสูตรหรือระบบการบริหารจะเลวเพียงใดก็ตาม ในขณะที่ครูเลวจะสอนได้ผลเพียงเล็กน้อย แมว่าหลักสูตรและระบบการบริหารจะดีเลิศเพียงใดก็ตาม" และโดยเฉพาะการศึกษายุคใหญ่แบบเบ็คเสร์จึงช่วยแล้วคุณภาพของครูผู้สอนยิ่งมีความสำคัญมาก เพราะการศึกษายุคใหญ่แบบเบ็คเสร์มีจุดมุ่งหมายและการเรียนการสอนแตกต่างกับการสอนเด็กและสอนผู้ใหญ่แบบสามัญ การศึกษายุคใหญ่แบบเบ็คเสร์นั้นใช้วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มเป็นหลักซึ่งผิดกับการสอนในโรงเรียนภาคปกติ (กรมสามัญศึกษา, 2518 : 51) ดังนั้น น่าจะได้มีการประเมินผลการสอนของครูผู้สอนการศึกษายุคใหญ่แบบเบ็คเสร์ว่ามีพฤติกรรมการสอนที่เหมาะสมตรงกับเป้าหมายที่พึงประสงค์หรือไม่อย่างไร

คุณลักษณะ และพฤติกรรมของกรวยอมมีอิทธิพลต่อผู้เรียนอย่างมาก จะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนอยากมาโรงเรียน สนใจต่อการเรียน

ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดี แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะและพฤติกรรมต่างๆของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน และถ้าหากคุณลักษณะและพฤติกรรมของครู เป็นไปในทางที่ดี เป็นไปในทางที่ส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีระหว่างครูกับนักเรียน ก็จะเป็นผลทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ วิธีหนึ่งที่จะช่วยเหลือแนะนำครูให้ปรับปรุงการสอนของตนได้ก็คือ การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูผู้นั้น แล้วนำผลการสังเกตมาแสดงให้ครูผู้นั้นมองเห็นภาพการสอนของตนเองว่าเป็นอย่างไร สิ่งใดที่ควรแก้ไขบ้าง แพลนเคอร์ส (Flanders, 1970 : 3) กล่าวว่า การสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนในห้องเรียนจำเป็นมากสำหรับการพัฒนาการสอนของครู ช่วยให้ครูเอาใจใส่พฤติกรรมและสามารถควบคุมพฤติกรรมการสอนของตนให้เป็นไปในแนวทางที่จะส่งเสริมให้เด็กนักเรียนเกิดการเรียนรู้ หรือช่วยให้เด็กนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่กำหนดไว้ ดังนั้น การตรวจสอบพฤติกรรมจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพและพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา

พจน สะเพียรชัย (2517 : 27) กล่าวว่า การสังเกตที่มีระบบแบบแผนเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นแนวทางในการตั้งความมุ่งหมาย วางแผนและจัดการเรียนการสอนในชั้น ส่วนธีรชัย ปรัชโชติ (2515 : 56) ได้กล่าวสรุปประโยชน์ของการสังเกตพฤติกรรมอย่างมีระบบไว้ดังนี้

1. สามารถนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาได้ เพราะช่วยให้ผู้สอนได้ทราบพฤติกรรมของตนเองในห้องเรียนได้ชัดเจน ทำให้สามารถปรับปรุงตนเองได้ดียิ่งขึ้น
2. ถ้าหากแนะนำหรือฝึกครู หรือนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับวิธีการนี้แล้ว จะช่วยให้ครูหรือนิสิตฝึกสอนสามารถช่วยตนเอง หรือเพื่อนร่วมอาชีพในการปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนได้

3. สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยได้

ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ของโรงเรียนชุมชนเมืองกรีนแลนด์ รัฐโอไฮโอ
(Cass, 1956 : 48) ได้กำหนดคุณลักษณะของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ที่ดีไว้ดังนี้

1. รู้จักผู้เรียน
2. รวมมือในการดำเนินการศึกษา

3. ท่องจำนาฏในการคัดเลือกบทเรียน
4. สนใจในความปลอดภัยของผู้เรียน
5. วางแผนและจัดกิจกรรมด้วยความสนใจ
6. สร้างบรรยากาศในการเรียนใหญ่ใหญ่สนใจอยู่เสมอ
7. ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่
8. มีอารมณ์ขัน
9. เห็นความสำคัญของการพบกันครั้งแรก
10. เห็นความสำคัญของการเตรียมการสอน

ดังนั้นครูที่จำเป็นจะต้องมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า ถึงแม้ว่าครูจะได้นำการสอนในชั้นนั้นหรือวิชาเดียวกันมาเป็นเวลานานแล้วก็ตาม ครูก็ควรจะต้องมีการค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้ความรู้ที่จะสอนแก่ผู้เรียนถูกต้องเหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน การเตรียมการสอนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสอนที่ดี เพราะการเตรียมการสอนนั้นจะช่วยให้ครูมองเห็นดูทางที่จะทำใหม่บทเรียน เป็นที่น่าสนใจและช่วยได้ การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ การเตรียมการสอนเป็นเคล็ดลับอย่างหนึ่งในการสอนเพราะว่าความสำเร็จในการสอนมักจะเป็นสัดส่วนกับการเตรียมการสอนเสมอ คือถ้าเตรียมมากความสำเร็จก็ย่อมมีมาก ถ้าเตรียมน้อยความสำเร็จก็ย่อมมีน้อย

ในการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ครูต้องจัดบทเรียนและกิจกรรมที่น่าสนใจ ให้นักศึกษาเห็นว่าสิ่งที่เรียนนั้นจำเป็นสำหรับตัวเองและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องใช้วิธีสอน เทคนิค และกลอุบายต่างๆ เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เป็นที่น่าสนใจ ช่วยเหลืออยากเรียน การใช้อุปกรณ์การสอนเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาสนใจในบทเรียน สามารถเรียนรู้ได้เร็วและเข้าใจในบทเรียนดียิ่งขึ้น การสอนที่ดีจึงจำเป็นต้องมีการใช้อุปกรณ์การสอน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการที่จะศึกษาพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครูสอนการศึกษายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมการศึกษายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จใหม่บรรลุเป้าหมายของโครงการ โดยใช้เทคนิคการสังเกตพฤติกรรมการสอนอย่างมีระบบ (Systematic Observation of Teaching)

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของการสอนด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครูผู้สอนการศึกษานิวแมมเบ็คเสรีจ เมื่อจำแนกตาม วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอน
3. เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษานิวแมมเบ็คเสรีจหรือไม่
4. เพื่อสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครูผู้สอนการศึกษานิวแมมเบ็คเสรีจ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เป็นการกระตุ้นให้ครูผู้สอนการศึกษานิวแมมเบ็คเสรีจได้ตระหนักถึงความสำคัญ ของพฤติกรรมการสอน และจะเป็นแนวทางให้ครูได้ปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของตนเอง ตลอดจนเป็นการปลูกฝังพฤติกรรมการสอนที่เหมาะสมให้แก่ครู
2. ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานิวแมมเบ็คเสรีจ ในการแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงส่งเสริมการศึกษานิวแมมเบ็คเสรีจให้บรรลุเป้าหมายของโครงการและปี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้ได้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครูผู้สอนการศึกษานิวแมมเบ็คเสรีจ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบคุณภาพของครูผู้สอนวิธีหนึ่ง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประเภทชั้นเรียน ปีการศึกษา 2520 จำนวน 21 คน ซึ่งได้เลือกมาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. ตัวแปรที่จะศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

- วุฒิ
- อายุ
- ประสบการณ์การสอน
- ศภาพสมรส
- สถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

- พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน
- พฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมการสอน หมายถึง กระบวนการแสดงออกของครูและนักศึกษาที่เกิดต่อเนื่องกันภายในห้องเรียน รวมทั้งพฤติกรรมที่เป็นภาษาพูด (Verbal Behavior) และกริยาอาการ (Non-Verbal Behavior) พฤติกรรมการสอนในที่นี้จะมุ่งศึกษาเฉพาะพฤติกรรมของครูที่มีลักษณะดังนี้

ก. พฤติกรรมด้านการเตรียมการสอน หมายถึง ลักษณะที่ครูผู้สอนแสดงออกถึงความพร้อมในขณะสอน ซึ่งแสดงออกถึงความสามารถในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอน การเริ่มบทเรียน การเสนอเนื้อหาในบทเรียน วิธีดำเนินการสอน การจัดกิจกรรม

และการประเมินผลได้เหมาะสมสอดคล้องกัน

ข. พฤติกรรมการใช้อุปกรณ์การสอน หมายถึง ลักษณะที่ครูผู้สอน แสดงออกถึงความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอนประกอบบทเรียนใ้ถูกต้อง เป็นไปตาม ลำดับขั้นและเหมาะสมกับบทเรียน

ในการศึกษาครั้งนี้ พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้ อุปกรณ์การสอน หมายถึงคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูตามแบบสังเกต พฤติกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การเตรียมการสอน หมายถึง การที่ครูวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้าว่าจะสอน เนื้อหาอะไร มีจุดมุ่งหมายในการสอนอย่างไร จะใช้วิธีสอนวิธีใด กิจกรรมที่จะให้นักศึกษา ทำมีอะไรบ้าง ตลอดจนการประเมินผล

อุปกรณ์การสอน หมายถึง วัสดุและเครื่องมือทุกชนิดที่ครูใช้ประกอบการสอน

วุฒิ หมายถึง วุฒิต่างครุที่ครูผู้สอนได้รับครั้งสุดท้าย แบ่งออกเป็นสองระดับคือ

- ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือเทียบเท่า
- ตั้งแต่อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ขึ้นไป

อายุ หมายถึงอายุจริงตามปฏิทิน แบ่งออกเป็นสามระดับ

- ต่ำกว่า 30 ปี
- ตั้งแต่ 30 - 40 ปี
- สูงกว่า 40 ปี

ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มทำการสอน จนถึง ปีการศึกษา 2520 แบ่งออกเป็นสามระดับคือ

- ต่ำกว่า 11 ปี
- ตั้งแต่ 11 - 20 ปี
- สูงกว่า 20 ปี

สภาพสมรส หมายถึงครุที่เป็นโสด และครุที่สมรสแล้ว

สถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ หมายถึง ถิ่นที่ตั้งของโรงเรียน การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งยึดถือหลักเกณฑ์การแบ่งภาคของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และในการวิจัยครั้งนี้จะกระทำเพียงสามภาค คือ

- ภาคใต้
- ภาคเหนือ
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การสังเกต หมายถึง การที่ผู้สังเกตเข้าไปนั่งในห้องเรียนในขณะที่มีการเรียน การสอนตามปกติ และจัดประเภทพฤติกรรมบนคานการเตรียมการสอนและคานการใช้อุปกรณ์ การสอนของครุ โดยบันทึกลงในแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่วัดเตรียมไว้

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ หมายถึง การศึกษาที่รัฐจัดขึ้นให้ผู้ใหญ่ได้มีโอกาส ศึกษาเล่าเรียนเพื่อฝึกให้เป็นคนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และทัศนใจใคถูกตอง พรวมทั้งให้ สามารถอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น อันจะช่วยให้ผู้ใหญ่สามารถปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ และ ังคมให้ดีขึ้น การเรียนการสอนจะใช้เวลาว่างจากงานอาชีพ มีเวลาเรียน สัปดาห์หนึ่งไม่น้อยกว่าสามวัน วันละสองชั่วโมง และใช้เวลาเรียนทั้งหมดไม่ต่ำกว่าหกเดือน การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่กระทรวงศึกษาธิการจัดดำเนินการแล้ว ได้แก่

- ๑ - เบ็ดเสร็จประเภทชั้นเรียน
- เบ็ดเสร็จอาสาสมัครเคินสอน
- เบ็ดเสร็จนักศึกษาวิทยาลัยครู
- เบ็ดเสร็จชาวเขา

การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จประเภทชั้นเรียน หมายถึง การศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จที่จัดอยู่ในรูปของชั้นเรียนที่มีนักศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นเรียนละ 25 คน ชั้นเรียนอาจจะ ตั้งอยู่ในโรงเรียนประชาบาล ในวัด ในบ้านครู หรือบ้านนักศึกษากนใดคนหนึ่งก็ได้ ตามแต่ นักศึกษาเห็นว่าสะดวกต่อการมาเรียนในเวลาว่างคืน

ครู หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จประเภทชั้นเรียน

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนผู้ใหญ่วัยเบ็ดเสร็จประเภทชั้นเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. พฤติกรรมการสอนของครูเป็นผลรวมของสิ่งแวดล้อมและบุคลิกภาพของครูแต่ละคน
2. พฤติกรรมการสอนของครูสามารถสังเกตและวัดได้โดยง่ายทั้งทางตรงและทางอ้อม
3. พฤติกรรมด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ซึ่งได้จากการสังเกต ถือว่าเป็นตัวแทนของพฤติกรรมด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอนทั้งหมด

เอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้า แยกกล่าวเป็นสี่ตอน คือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ วิธีการในการศึกษาค้นคว้า ตัวแปรที่ใช้ศึกษา และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ

ความเป็นมา

ในปี พ.ศ. 2508 องค์การยูเนสโกได้จัดการประชุมระหว่างชาติว่าด้วยการจัดการไม่รหนังสือในประเทศไทย (กรมสามัญศึกษา, 2518 : 4) ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันว่าในการรณรงค์การไม่รหนังสือนั้น การสอนให้คนอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นเท่านั้นยังไม่เพียงพอที่จะช่วยคนให้พัฒนาตัวเองหรือประเทศชาติได้ ควรสอนให้การรหนังสือสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยสอนค่านิยมควบคู่ไปกับการเรียนรหนังสือ อันจะทำให้คนสามารถปรับปรุงชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น ประเทศไทยจึงได้ประกาศความกติกดังกล่าวนั้น ยากำเนินงานทางด้านการศึกษาค้นคว้าผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่จังหวัดลำปางในปีพ.ศ. 2511 โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้เรียนมีความรู้ในเรื่องการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น และมีความรู้ในเรื่องอาชีพควบคู่กันไป ต่อมาได้นำแนวความคิดจากการประชุมปฏิบัติการ ซึ่งองค์การศึกษานานาชาติ (World Education) จัดขึ้นที่ประเทศอินเดียในปีพ.ศ. 2513 มาปรับปรุงการศึกษาค้นคว้าผู้ใหญ่ เพื่อจัดการไม่รหนังสือให้ดีขึ้น โดยมีความเชื่อเบื้องต้นร่วมกันว่า การจัดการศึกษาค้นคว้าผู้ใหญ่ ต้องมีหลักสูตรมาจากปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น และต้องเป็นความต้องการและความสนใจของประชาชน

ปรัชญา

มนุษย์แต่ละคนจะมีความสุขที่สุด เมื่อตนเองและสังคมสิ่งแวดล้อมประสมกลมกลืนกัน
 อย่างราบรื่น ทั้งทางกาย วัตถุ กาย และใจ การที่มนุษย์จะปฏิบัติเช่นนี้ ได้ตลอดเวลานั้น
 ย่อมเป็นไปได้ยาก แต่ก็อาจจะทำให้บังเกิดความประสมกลมกลืนได้เท่าที่แต่ละคนหรือแต่ละ
 กลุ่มจะสามารถ โดยการ (กรมสามัญศึกษา, 2518 : 7)

1. ปรับปรุงตัวเองให้เข้ากับสังคมหรือสิ่งแวดล้อม
2. ปรับปรุงสังคมและสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตัวเอง หรือ
3. ปรับปรุงตัวเองและสังคมสิ่งแวดล้อม ให้ประสมกลมกลืนซึ่งกันและกัน
4. ทิ้งสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้นไปสู่อสังคมนั้นไปสู่อสังคมนั้นที่เหมาะสมกับตน

การที่บุคคลจะทำได้เช่นนี้จะต้องเป็นผู้มีความคิด คือ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล
 คิดอย่างมีวิจารณญาณ ถึกหาทางแก้ปัญหา และถึกอย่างสร้างสรรค์ สามารถรู้จักตนเอง
 และธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ซึ่งเรียกว่า "ถึกคิดเป็น"

วัตถุประสงค์

จากปรัชญาข้างต้นนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ตั้งโครงการการศึกษาน้อยใหญ่แบบ
 เบ็ดเสร็จขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา, 2518 : 13)

1. เพื่อส่งเสริมให้ถึกคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น อันจะเป็นแนวทางให้สามารถ
 มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
2. เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรับบริการจากหน่วยงาน ส่งเสริมความอยุ่ถึกถึก
 ในสาขาต่างๆ เช่น คาเอาเนามัย การเกมทร และเพื่อให้อุ่ถึกหาทางที่จะแสวงหาวิชาการ
 นั้นๆ
3. เพื่อให้ได้เรียนรู้อันจะใช้อยู่เป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลความรู้ใหม่ๆ
 ในการที่จะช่วยการถึกถึก การแก้ปัญหาค

จุดประสงค์สคัญของโครงการนี้ก็เพื่อฝึกให้คนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีเครื่องมือในการที่จะแสวงหาขอมลมาประกอบความคิด และรู้จักตัดสินใจ ให้สามารถอยู่ในชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ อย่างมีความสุขตามสมควรแก่อัถตภาพ

หลักสูตร

จัดทำเพื่อกอบถนองความต้องการ ความสนใจ และปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น โดยสำรวจและศึกษาพื้นฐาน สภาพความเป็นอยู่ ปัญหา ความต้องการ ภาวที่ใช้ของประชาชน ในแต่ละท้องถิ่น ภาวเป็นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรในรูปของความคิดรวบยอด (Concept) ซึ่งมุ่งแก้ปัญหาที่ถกานคือ การเกษตรและการทำมาหากิน 18 ข้อ อนามัยครอบครัว 30 ข้อ เศรษฐกิจ 11 ข้อ และหน้าที่พลเมือง 14 ข้อ รวมทั้งวมค 73 ข้อ หลักสูตรนี้ใช้ในภาคเหนือ เป็นภาคแรก เพื่อกำไปไว้ในภาคอื่นๆก็จะมีการเปลี่ยนแปลงบาง เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพแถะท้องถิ่น (กรมสามัญศึกษา, 2518 : 14)

แบบเรียน

แบบเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดทั้ง 73 ข้อ ที่คัดเลือกไว้ในหลักสูตร และมีลักษณะสำคัญดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2518 : 9 และกรมสามัญศึกษา, 2518 : 48 - 49)

1. แบบเรียนนี้จัดมถะเป็นแผนๆ เรียกว่าแผนปฐว ทั้งนี้เพื่อกเป็นกรจูงใจนักเรียนให้เรียนอย่างสบายใจ เกิดความภาคภูมิใจ และเพื่อกเปลี่ยนแปลงบทเรียนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นโคงกาย

2. แบบเรียนแต่ละแผน คานหนาจะประกอยด้วยภาพที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันในท้องถิ่น มึงกรจะไล้คานนี้นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ขบคิดช่วยกันหาทางแก้ปัญหาที่พบ และแลกเปลี่ยนถวาทเกิดเห็นซึ่งกันและกัน ใถ่ภาพจะมีคำหลัก ซึ่งจะช่วยจูงใจให้อธิปรายช่วยสรุปให้นักศึกษามีความรในเรื่องนี้คึยงขึ้น ไม่สับสน คำหลักทั้งหมดมี 207 คำ คานหลังแผนบทเรียนจะเป็นเช็ถาช่วยในการอ่าน

3. เนื้อหาของบทเรียนจะเริ่มจากสิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญใกล้ตัวที่สุด ไปหาสิ่งที่ห่างไกลออกไป และจะเร้าใจให้นักศึกษาเกิดความสนใจ อยากเรียน อยากพูด สนทนา อยากออกความคิดเห็น เพราะเป็นสิ่งที่พบและเป็นปัญหาในชีวิตประจำวันของตน ซึ่งจะสนับสนุนให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรวดყตนเอง และจากการติดตามชมไต๋อย่างกว้างขวางโน่นาเพื่อหนาย

4. แบบเรียนบางแผนอาจเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม หรือดึงออกไคงายตามความต้องการของท้องถิ่น

นอกจากแบบเรียนเนื้อหาแล้ว ยังมีแบบฝึกหัดภาษาไทย และแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาในเรื่องการฝึกทักษะในการอ่าน การเขียน การถามตอบปัญหา และการคิดเลข ซึ่ง เป็นแบบฝึกหัดที่มีความสัมพันธ์กับแบบเรียนเนื้อหา

แผนภูมิ

กรส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการเตรียมอุปกรณ์การสอน เนื่องจากติดการสอนเด็กในตอนกลางวัน ดังนั้นการศึกษานำใหญ่แบบ เบ็ค เสร็จจึงได้จัดทำแผนภูมิเพื่อช่วยกร แผนภูมินั้นจะเหมือนกับแบบเรียนเนื้อหา ยกเว้นแต่มีไต๋ใส่คำหลักไว้เป็นคำตอบคานขอความเนื้อหา

คู่มือกร

คู่มือกรสอนการศึกษานำใหญ่แบบ เบ็ค เสร็จมีลักษณะพิเศษ คือจัดทำเป็นแผ่นๆ คล้ายกับแบบเรียนเนื้อหา โดยย่อภาพ คำหลัก และขอความเนื้อหาอยู่ในคานเคียวกัน ส่วนอีกคานหนึ่งกล่าวถึงที่มาของแบบเรียน ความหมายของแบบเรียนและหัวข้อที่ควรอภิปราย ที่มาของแบบเรียนนี้ไว้เพื่อใหยสอนทราบว่าแผนเรียนกองการให้นักศึกษามีพฤติกรรมอย่างไรบางหัวข้อที่ควรอภิปรายจะช่วยให้ยสอนตั้งประเด็นในการอภิปรายไคงายขึ้น

การเรียนการสอน

ชั้นเรียนของโครงการนี้จะเปิดในช่วงเวลาที่นักศึกษาว่างจากงานอาชีพ ชั้นเรียนจะเปิดตอนกลางวันหรือคางกั้นก็ได้ แล้วแต่นักศึกษาและกรจะตกลงกัน สัปดาห์หนึ่งมีเวลา

เรียนไม่น้อยกว่าสามวัน วันละสองชั่วโมง ระยะเวลาเรียนทั้งหมด 200 ชั่วโมง และช่วงเวลาทั้งหมดไม่ว่ากว่าหกเดือน (กรมสามัญศึกษา, 2518 : 85)

การเรียนการสอนจะฝึกการอภิปรายกลุ่มเป็นหลัก เพราะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาอยู่ในสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ตามธรรมชาติ เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษา "คิดเอง" อดพบาพของครู เปิดโอกาสให้เรียนมีบทบาทมากที่สุด คุรมีหน้าที่คล้าย "ที่ปรึกษา" ในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ และเสนอแนะคำถามนำอภิปราย นักศึกษาจะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขอมูล และหาความจริงเพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุด นักศึกษามีเสรีภาพในการพูดเต็มที่ ภายในกลุ่ม อภิปรายจะมีการเฝ้าประสานและเจตนาการทำหน้าที่ ตำแหน่งเวลานี้จะหมุนเวียนกันไปเรื่อยๆ ปัญหาบางประการที่หาคำตอบไม่ได้จะมีการเชิญวิทยากรมาพูดหรือบางทีมีการทดลอง คุกอน

การสอนแบบเรียนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จมีลำดับขั้นดังนี้ (กรมสามัญศึกษา, 2517 : 45 - 46)

1. การนำเข้าคู่ทเรียน
 - 1.1 สำหรับวันแรก แนะนำตัว ทำความรู้จักกับนักศึกษา
 - 1.2 วันถัดๆไป ทักทายปราศรัยให้เกิดความเป็นกันเอง
 - 1.3 นำเข้าสบทเรียน เ้าให้นักศึกษาเกิดความสนใจใคร่เรียน อาจใช้อุปกรณ์ประเภทภาพหรือแผนภูมิ หรือใช้ภาพในบทเรียนนั้นจูงใจ
2. การสร้างความคิดรวบยอด
 - 2.1 แบ่งกลุ่มย่อยเพื่ออภิปราย
 - 2.2 ให้อภิปรายจากปัญหาหรือภาพ แล้วนำมารายงานในกลุ่มใหญ่ และสรุป อาจเปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าซักถามเพื่อความเข้าใจ
3. การฟังการอ่าน
 - 3.1 จัดกลุ่มใหญ่เป็นรูปวงกลมหรือรูปตัวย
 - 3.2 คุรเขียนคำหลักบนกระดานกำหรือใช้แผนภูมิ

3.3 ครรอ่านกำหลักให้นักศึกษาฟัง แล้วให้นักศึกษาอ่าน

3.4 ครรอ่านบทเรียน (จากแผนภูมิหรือครรลอกลงบนกระดานดำ) แล้วให้นักศึกษาเติมคำหลักลงในช่องว่าง

3.5 ครรอ่านบทเรียนทั้งหมดให้นักศึกษาฟัง แล้วให้นักศึกษาอ่านตาม

3.6 ให้นักศึกษาอ่านบทเรียน อาจให้อ่านพร้อมกันหรือคนใดคนหนึ่งอ่านนำ

หรืออ่านเป็นรายบุคคล

4. การเขียน

4.1 ให้นักศึกษาเขียนวงกลมหรือขีดเส้นใต้คำหลัก

4.2 ให้นักศึกษาเขียนคำหลักลงบนกระดานดำหรือในสมุด

4.3 ให้นำแบบฝึกหัดอื่นๆ

5. การสรุป ทบทวน และประเมินผล

5.1 อ่านทบทวนกำหลักและเนื้อหา

5.2 อภิปรายความกิดรวบยอดและอาจจะอภิปรายปัญหาอื่นที่เกี่ยวข้อง

กับบทเรียนที่นักศึกษาค้นองการ

5.3 ประเมินผลการเรียนในวันเ้าโมงนั้น

การวางแผนแบบเรียนให้นักศึกษามักจะแจกเมื่อสอนถึงขั้นการเขียน ก่อนขั้นนี้จะใช้แผนภูมิเพื่อให้นักศึกษาสนใจในที่เดียวกัน แต่ในบางครั้งจะแจกเมื่อเริ่มขั้นการอ่าน ถ้านักศึกษาไม่สามารถมองเห็นแผนภูมิได้ชัดเจนทุกคน นอกจากนี้ควรมีการทบทวนบทเรียนต้นๆ ให้นักศึกษาที่เรียนช้าด้วย

การคัดเลือกและการอบรมคร

คุณสมบัติของกรรสอนการศึกษายุใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กระบวนการศึกษาริการได้กำหนดไว้ดังนี้ (กรรสามัญวิทยา, 2518 : 83)

1. กวรเป็นยสมัครใจที่จะทำการสอนด้วยความเต็มใจไม่มีการบังคับ
2. กวรเป็นยมีภมิค่าเนาอยในท้องถิ่นนั้นหรือทำการสอนอยู่แล้วในท้องถิ่นนั้น

3. การเป็นผู้มีวัยพอสมควรไม่เป็นเด็กจนเกินไปนัก
 4. ครุมนั้นเป็นอิสระสามารถเดินทางไปเข้ารับการอบรมที่เขตการศึกษาได้ และไม่ติดการประชุมอบรม อ.ศ.ร. ในขณะที่เปิดทำการสอน
 5. มีวุฒิไม่ต่ำกว่า ป.กศ. หรือเทียบเท่า
 6. แม้มิใช่ผู้ติดตามข้อ 5 ก็สามารถสอนได้ถ้าจังหวัดพิจารณาแล้วว่าเป็นผู้เหมาะสมและมีประสบการณ์การสอนเกิน 5 ปี
 7. ผ่านการฝึกอบรมและได้ประกาศนียบัตรการสอนตามหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จจากเขตการศึกษาหรือกรมสามัญศึกษา
 8. เป็นผู้เสียสละ รักการสอน มีความอดทน ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลาและรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี
 9. เป็นผู้ที่สมชมนั้นรักใคร่ นิชถือ และรู้จักเป็นอย่างดี
 10. ไม่ควรเลือกผู้ที่มีอายุสูงมากเกินไปหรือครูที่ขาดความกระตือรือร้น และผู้ที่ยึดถือแบบการสอนเดิมไม่ยอมเปลี่ยนแปลง
 11. ไม่ควรเลือกครูผู้หนึ่งที่มีอายุน้อย เพราะจะเกิดปัญหาในด้านการปกครองและเรีบทชาตตัวครู และเกิดความลำบากในการเดินทางมาสอนในเวลาว่างกัน
- เนื่องจากการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จนั้นใจวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มเป็นหลัก ซึ่งผิดกับการสอนในโรงเรียนภาคปกติ ฉะนั้นผู้ที่จะเป็นครูชั้นเรียนแบบเบ็ดเสร็จนี้จะต้องได้รับการอบรมเสียก่อน การอบรมมักจะจัดขึ้นที่สำนักงานเขตการศึกษาเป็นระยะเวลา 5 วัน เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เทคนิคการสอน และการประเมินผล เป็นต้น

นักศึกษา

ผู้ที่เข้าศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จนั้นจะต้องอยู่ในเกณฑ์ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษามหาชาติ, 2518 : 7)

1. ไม่จำกัดเพศและมีอายุย่างเข้าปีที่ 15 เป็นอย่างต่ำ

2. ควรเป็นผู้ไม่รบกวนผู้อื่น อาจเนื่องมาจาก
 - 2.1 ไม่เคยได้รับการศึกษามาก่อน
 - 2.2 ไม่เคยสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4
3. ควรมีความสามารถในท้องถิ่นนั้น อยู่ไม่ไกลนัก สามารถมาเรียนได้โดยสม่ำเสมอ
4. มีความสนใจและเต็มใจที่จะเข้ามาเรียน ไม่ดกบังคับให้มาเรียน
5. ใ้รับคำแนะนำ ชี้แจง และปฐมนิเทศแล้ว มองเห็นประโยชน์ของการเรียน ก่อนเข้าเรียน
6. เป็นผู้ที่อยู่ในฐานะที่จะปลื้มตัวมาเรียนได้โดยไม่เกิดปัญหาขึ้นในภายหลัง
7. ไม่เป็นโรคติดต่อที่น่ารังเกียจ

การวัดผล

1. การประเมินผลก่อนเรียน (Pre- test) ใช้วัดผลความรู้ก่อนที่จะเริ่มเรียน นักศึกษามีความรู้อะไรและทัศนคติประเภทใดมาก่อนแค่ไหน การทดสอบนี้ดำเนินการโดยศึกษานิเทศก์จังหวัดหรือศึกษานิเทศก์เขต โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบ การอ่านเขียนภาษาไทย แบบทดสอบวัดการฟังและแบบทดสอบวัดทัศนคติรวม 4 ชุด
2. การวัดผลระหว่างเรียน ครูสอนเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยจะต้องมีการวัดผล ไม่ต่ำกว่า 3 ครั้ง ในระยะเวลา 200 ชั่วโมง ครูเป็นผู้ออกข้อสอบเอง โดยมีวิชาที่สอบ ดังนี้ ภาษาไทย (อ่านและเขียน) เจาะลึก ความรู้ที่ได้เรียนมา (เนื้อหา) และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (จากการสังเกต สัมภาษณ์ หรือวิธีอื่นๆแล้วบันทึกเป็นหลักฐานไว้)
3. การประเมินผลหลังการเรียน (Post - test) ดำเนินการเมื่อจบหลักสูตร แล้ว เพื่อความนักศึกษามีความก้าวหน้าหรือเปลี่ยนแปลงมาก่อนแค่ไหน ใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับที่ใช้ในการประเมินผลก่อนเรียน และดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ชุดเดียวกัน การประเมินผลทั้งสามแบบนี้ ดำเนินการเพื่อออกความก้าวหน้าของนักศึกษาเท่านั้น ไม่มีผลต่อการตัดสินให้ตกแต่ประการใดทั้งสิ้น ครูสอนมีอำนาจเต็มที่ในการที่จะตัดสินว่าใครควรได้รับประกาศนียบัตรหรือไม่ และนักศึกษาจะต้องมีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 70 ชั่วโมง

ของเวลาเรียน ทั้งหมดจึงจะมีสิทธิรับประกาศนียบัตรได้ แต่ถ้านักศึกษา คนใดมีเวลาเรียนไม่ครบ 70 % หากครูเห็นว่าผู้นั้นมีความตั้งใจเรียนก็และได้รับความรพอสสมควรแล้ว ครูจะทงสอน ชดเชยให้จนมีเวลาเรียนครบถึง 70 % ของเวลาเรียนทั้งหมด เสียก่อน จึงจะเสนอให้รับ ประกาศนียบัตรได้ (กรมสามัญศึกษา, 2518 : 88-89)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2520 : 10-14) ได้สำรวจสภาพการจัด การศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จ เมื่อพ.ศ. 2518 พอสรุปได้ดังนี้

สถานโรงเรียน

- สถานที่ใช้สอนการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จ ประมาณร้อยละ 58 อาศัยห้องเรียน ของโรงเรียนประจำบาลที่อยู่ในหมู่บ้านนั้น ที่เหลือออกนั้นเป็นบ้านของคนในหมู่บ้าน ศาลาวัด บ้านของครูสอน หรือสร้างขึ้นเป็นพิเศษมีบาง

- ครึ่งหนึ่งของโรงเรียนนานาชาติแบบเบ็ดเสร็จอยู่ห่างจากตัวที่ว่าการอำเภอไม่เกิน 10 กิโลเมตร อีกครึ่งหนึ่งอยู่ห่างมากกว่า 10 กิโลเมตร ที่อยู่ไกลมากที่สุดอยู่ห่างจาก ที่ว่าการอำเภอถึง 54 กิโลเมตร

- ถนนที่ใช้ขอระหว่างหมู่บ้านที่ตั้งโรงเรียนกับที่ว่าการอำเภอประมาณร้อยละ 55 เป็นถนนดินลูกรัง ร้อยละ 39 เป็นถนนลาดยาง ที่เหลืออีกร้อยละ 6 เป็นทางเกวียนหรือ ทางเดิน

สภาพการเรียนการสอน

- โรงเรียนนานาชาติแบบเบ็ดเสร็จส่วนมาก คือประมาณร้อยละ 55 เปิดเรียนในเดือน กุมภาพันธ์ และประมาณร้อยละ 31 เปิดเรียนในเดือนเมษายน ที่เหลือเปิดเรียนในเดือน พฤษภาคม

- กำหนดเวลาการเรียนการสอนในแต่ละวันในแต่ละแห่งไม่คอยตรงกัน กล่าวคือ เริ่มเรียนกันระหว่าง 15.00 น. ถึง 20.30 น. ส่วนเวลาเลิกเรียนก็ช้า-เร็ว ขึ้นอยู่กับเวลา เริ่มต้นเรียน โดยปกติจะเรียนกันประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง ถึง 3 ชั่วโมง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84) เรียนสัปดาห์ละ 3 วัน รองลงมาร้อยละ 15 เรียนสัปดาห์ละ 5 วัน

- การสอนประมาณร้อยละ 65 ใช้วิธีจัดให้มีการอภิปรายกันบ่อยๆ รองลงไปประมาณร้อยละ 16 สอนโดยอ่าน เขียน และฝึกเลข ที่เหลือออกนั้นใจทั้งสองวิธี และใช้วิธีอื่นๆ เช่นแบบให้เรียนเอง จนภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตร เป็นต้น

- พบเรียนที่ใ้ส่วนใหญใ้แบบเรียนที่กองการศึกษาผู้ใหญ่แจ้ห่มใ้ทั้งหมด โดยไม่มีการคิดแปลง

ข้อมูลเกี่ยวกับครูสอน

- ครูสอนเป็นครุชาย เกือบทั้งหมด คือร้อยละ 97
- อายุของครูสอนอยู่ระหว่าง 21-56 ปี กลุ่มอายุที่มากที่สุด คือ ระหว่าง 31-40 ปี มีร้อยละ 44 เกือบแล้วครูสอนมีอายุประมาณ 35-36 ปี
- ประสบการณ์ของครูสอน (รวมการสอนที่ไม่ใช้การศึกษานำใหญ่แบบเบ็ดเสร็จด้วย) มีตั้งแต่ 2-32 ปี กลุ่มครที่มีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วระหว่าง 6-10 ปีมีมากที่สุด คือ มีประมาณร้อยละ 28 เกือบแล้วครูสอนมีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วประมาณคนละ 14 ปี
- ครูสอนเกือบทุกคน คือ ร้อยละ 94 มีวุฒิทางคร วุฒิ ป.ม. หรือเทียบเท่ามากที่สุด คือร้อยละ 55 และวุฒิทางครในระดับปริญญาตรีมีเพียงร้อยละ 5 ซึ่งมีจำนวนพอๆกับใ้ไม่มีวุฒิศร

ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา

- นักศึกษาเป็นชายร้อยละ 51 เป็นหญิงร้อยละ 49
- อายุขงนักศึกษายอยู่ระหว่าง 14-65 ปี อายุ 20 ปี และต่ำกว่ามีมากที่สุด คือ ร้อยละ 51.3 อายุ 46-50 ปี มีน้อยที่สุด คือร้อยละ 4.1
- อาชีพขงนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนา ทำสวน ทำไร่ อาชีพอื่น ๆ มีน้อยมาก

- พื้นฐานการศึกษาของนักศึกษา ส่วนใหญ่เคยเรียนจบชั้น ป.4 มาแล้ว และไม่ เคยเรียนจากก่อนเคย มีจำนวนใกล้เคียงกัน

ข. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการในการศึกษาค้นคว้า

นักการศึกษาทั้งหลายได้พยายามศึกษาค้นคว้าวิธีสอนและเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ การปรับปรุงคุณภาพของครูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การสอนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย การสังเกตและการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการปรับปรุงคุณภาพการสอนของครู โดยเชื่อว่าวิธีการดังกล่าวจะช่วยควบคุมพฤติกรรมของครูและนักเรียน ให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการและช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วอีกด้วย ดังนั้นจึงได้มีการค้นคว้าและพัฒนาเทคนิคต่างๆหลายวิธีสำหรับจัดประเภทและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนในห้องเรียน (Hough and Duncan, 1970 : 116) บางเทคนิคใช้อธิบายและวิเคราะห์เนื้อหาวิชา บางเทคนิคสร้างขึ้นมาเพื่ออธิบายและวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียน ซึ่งแสดงออกถึงลักษณะอารมณ์ทางสรีรวิทยาในชั้นเรียน

แฟลนเดอร์ส (Flanders, 1970 : 1 - 2) กล่าวว่า การสังเกตพฤติกรรมการสอนในชั้นเรียนมาจากรากฐานความคิดที่ว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นสามารถรับรู้ได้โดยตรงของเหตุการณ์ที่ปรากฏต่อเนื่องกัน และเป็นเหตุการณ์ในช่วงสั้นๆซึ่งครูประจำการนักเรียนฝึกหัดครู และผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนที่ได้รับการฝึกฝนจะสามารถจำแนกและวิเคราะห์พฤติกรรมของตนได้ แฟลนเดอร์สได้กล่าวสรุปถึงจุดมุ่งหมายสำคัญในการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ครูพัฒนาและควบคุมพฤติกรรมการสอนของตนได้
2. เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนกับพฤติกรรมการสอน

นอกจากนั้นแฟลนเดอร์สได้สร้างเครื่องมือสำหรับบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของครูและนักเรียน เพื่อศึกษาลักษณะของปฏิสัมพันธ์ทางภาษาที่ครูและนักเรียนใช้ในระหว่างการเรียนการสอน ระบบการสังเกตนี้เรียกว่า Flander's Interaction Analysis Categories หรือเรียกย่อว่า FIAC (Flanders, 1970 : 13 - 31) โดยแบ่งกลุ่มพฤติกรรมของครูและนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม และแบ่งพฤติกรรมของครูเป็นสองประเภทใหญ่ๆดังนี้ คือ

พฤติกรรมของครู

ก. พฤติกรรมทางอ้อม (Indirect) หมายถึงพฤติกรรมทางวาจาของครูที่กระทำ
ใหม่เรียนแสดงความคิดเห็น

1. กรอบรับความรู้สึกของนักเรียน
2. กรอบชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจ
3. กรอบรับหรือนำความคิดของนักเรียนมาใช้
4. กรอบตามแนวความคิดของครูเพื่อให้นักเรียนตอบ

ข. พฤติกรรมทางตรง (Direct) หมายถึงพฤติกรรมที่ครูแสดงฝ่ายเดียว

5. การบรรยาย
6. การสั่งการ (หรือให้แนวทาง)
7. การวิจารณ์ (หรือการใช้อำนาจของครู)

พฤติกรรมของนักเรียน

8. นักเรียนพักเพื่อตอบคำถามของครู
9. นักเรียนเป็นผู้เริ่มต้นพัก
10. การเงยหรือสับสนวนวาย

โอเบอร์และคณะ (Ober and Others, 1971 : 37 - 89) ได้สร้างเครื่องมือ

จัดระบบกลุ่มพฤติกรรมเป็นสองประเภท คือ

1. The Reciprocal Category System (RCS) ซึ่งปรับปรุงมาจาก FIAC ของแอดวินเคอร์ส เป็นระบบที่ใช้สังเกตการพูดของครูและนักเรียน โดยจำแนกพฤติกรรมออกเป็น 19 ประเภท แบ่งเป็นคู่ๆแต่ละคู่เป็นพฤติกรรมอย่างเดียวกัน แต่ใช้หมายเลขกำกับพฤติกรรมของครูและนักเรียนต่างกัน รวมทั้งพฤติกรรมที่แทนความเงยหรือภาวะสับสน เช่น การบรรยายที่เป็นกันเอง การยอมรับ การถามเพื่อความจริงเพิ่มเติม การแก้ไขที่คิดบรรยายภาศัพท์เครื่องเรียกว่า เป็นต้น

2. Equivalent Talk Categories (ETC) เป็นอีกระบบหนึ่งที่แบ่งกลุ่มลักษณะการพูดออกเป็น 9 ประเภท แล้วก็ใช้เกณฑ์ในการสังเกตลักษณะการโต้ตอบกันในชั้น ซึ่งประเมินถึงระดับของความคิดในการใช้ภาษาของครูและนักเรียนในขณะที่กำลังสอน เช่น การอธิบายให้ความรู้ การถามชนิดจำกัดความคิด การถามชนิดให้ขยายความคิด กำหนดชนิดแสดงความคิดเห็น การสรุปและยุติความคิดเห็น เป็นต้น

อิมิคอน และ ฮันเตอร์ (Amidon and Hunter, 1966 : 10 - 15) ได้สร้างเครื่องมือศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน เรียกว่า Verbal Interaction Categories System (VICS) ประกอบด้วยพฤติกรรม 5 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ครูพูดก่อน (Teacher Initialed Talk)
2. ครูตอบสนอง (Teacher Response)
3. นักเรียนตอบสนอง (Pupil Response)
4. นักเรียนพูดก่อน (Pupil Initialed Talk)
5. พฤติกรรมอื่นที่ไม่จัดอยู่ใน 4 ประเภทดังกล่าว เช่น ความเงี้ยว เป็นต้น

ฮานส์ และ ดันแคน (Hough and Duncan, 1970 : 116, 130) ได้สร้างเครื่องมือสำหรับวิเคราะห์และประเมินผลการสอนของครู เรียกระบบนี้ว่า The Observational System for Instructional Analysis (OSIA) โดยแยกพฤติกรรมของครูละเอียดยิ่งขึ้น มี 16 ประเภท เช่น การวิพากษ์วิจารณ์ การชี้ผิด การไม่ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน เป็นต้น

ระเบียบวิธีสังเกตพฤติกรรมการสอนที่นักวิจัยคิดขึ้นในระยะแรกๆ ส่วนใหญ่ไม่สามารถวัดพฤติกรรมได้ทุกด้าน เช่น ระเบียบวิธีสังเกตของฮอร์น (Horn) (Gage, 1965 : 254 - 255) ซึ่งสังเกตพฤติกรรมและบรรทัดในแผนผังโต๊ะเรียน โดยกำหนดสัญลักษณ์ต่างๆแทนพฤติกรรมแต่ละประเภท เช่น □ แทน นักเรียนตอบครูโดยการกระทำบางอย่าง และบุคเกท (Puckett) ได้นำวิธีการของฮอร์นมาปรับปรุงใช้ โดยใช้สัญลักษณ์ 14 ชนิด แทนพฤติกรรมต่างๆของนักเรียน เช่น

- แทน นักเรียนยกมือและครูเรียกให้ตอบ
- แทน นักเรียนไม่ยกมือแต่ครูเรียกให้ตอบและนักเรียนไม่ตอบ
- > แทน นักเรียนถามคำถาม

ต่อมา ริจิสโตน (Wrihstone) ได้คิดร่างรหัสสำหรับบันทึกพฤติกรรมตอบสนอง และการกระทำของครู ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กันทั้งชั้นหรือเป็นรายบุคคล เช่น

- อนุญาตให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ใช้รหัส 5a
- กระตุ้นให้นักเรียนตอบ ใช้รหัส 5b

หลังจาก ค.ศ. 1952 เป็นต้นมาได้มีการพยายามปรับปรุงระเบียบวิธีสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนให้เป็นเครื่องมือที่สามารถวัดพฤติกรรมได้ครอบคลุมและมีความเที่ยงตรงมากขึ้น ต่อมาในปี ค.ศ. 1966 คนวิจัยและพัฒนาการสอนมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางการสอนของครู โครงการนี้มีชื่อว่า A Taxonomy of Teaching Behaviors โดยใช้ The Standford Teacher Competnce Appraisal Guide เป็นเครื่องมือเพื่ออธิบายพฤติกรรมในห้องเรียน ได้อย่างกว้างขวาง เครื่องมือนี้ประกอบด้วยข้อความที่กล่าวถึงพฤติกรรมการสอน ซึ่งสามารถจัดอันดับได้ (Ratable) หรือนับจำนวนควายได้ (Countable) หรือทำได้ทั้งสองวิธี และจัดพฤติกรรมเป็นกลุ่มได้ 19 กลุ่ม เช่น คาบการเตรียมการสอน คาบการประเมินผล คาบแรงจูงใจ คาบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คาบการบรรยาย คาบการถามตอบ คาบการใช้อุปกรณ์ และคาบการอภิปราย เป็นต้น (กวลดี เรืองเดช, 2518 : 20, ภาคผนวก)

การร่างเครื่องมือสำหรับสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนภายในห้องเรียน ดังกล่าวนี้ จะเห็นว่า มีระบบและวิธีการแตกต่างกันหลายวิธี แต่อาจจำแนกเป็นประเภทใหญ่ๆได้ 2 วิธี (Ober, 1971 . 19 - 23)

1. Sign System เป็นระบบการสังเกตที่ประกอบด้วยพฤติกรรมเฉพาะอย่าง โดยกำหนดคภิริยาท่าทางหรือพฤติกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สังเกต ผู้สังเกต จะบันทึกพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่สังเกต พฤติกรรมละครั้งเดียว

โดยไม่ว่าหนึ่งถึงสามของการเกิดพฤติกรรม เช่น The Florida Taxonomy of Cognitive Behavior (FTCB) ของบราวน์

2. Category System เป็นระบบการสังเกตที่ประกอบด้วยประเภทของพฤติกรรมเป็นชุดๆที่คาดว่าจะ เป็นปฏิสัมพันธ์ของครูกับผู้เรียน ในขบวนการเรียนการสอน ผู้สังเกตการสอนจะต้องเรียนรู้ลักษณะของพฤติกรรมอะไรอยู่ในประเภทใด และเกิดขึ้นกี่ครั้ง ในแต่ละช่วงของเวลาขณะทำการสังเกต โดยกระบวนของแฟลนเคอร์สและระบบที่ปรับปรุง มาจากของแฟลนเคอร์ส

สำหรับปัญหาที่ว่าระบบใดควรจะใช้ นั้น เมคเลย์และมิทเชล (Ober, 1971 : 36) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรใช้ Category System เป็นวิธีศึกษาพฤติกรรมการสอนตามใด ด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว แต่การต้องการศึกษาพฤติกรรมการสอนที่มีความสำคัญเท่ากันหลายๆด้าน หรือไม่ทราบว่าพฤติกรรมการสอนด้านใดสำคัญควรใช้ Sign System จะดีกว่า

ค. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับท้าวแปรที่ใช้ศึกษา

ด้านการเตรียมการสอน

เกจ (Gage, 1965 : 132) กล่าวว่า การสอนเป็นศิลปะที่จะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจะต้องเตรียมการสอนและจัดสถานการณ์หรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้สะดวกที่สุด การเตรียมการสอนแต่ละชั้นเป็น ความรับผิดชอบอันค้ำแรกของครู (Cass, 1956 : 130) ครูไม่ควรเข้าชั้นเรียนจนกว่า จะได้คิดอย่างรอบคอบและวางแผนงานที่จะทำไว้ล่วงหน้า และการเตรียมการสอนนั้น ควรเขียนบันทึกไว้เป็นแบบแผน

✕ การเตรียมการสอนมีส่วนช่วยครูได้มากในเรื่องต่อไปนี้ (Neal, 1966 : 46 and Cass, 1956 : 130)

1. ช่วยให้เตรียมบทเรียนและกิจกรรมได้เหมาะสมกับผู้เรียน
2. ช่วยให้มั่นใจในการสอน
3. ช่วยป้องกันการสอนไม่ให้ออกไปนอกกรอบ

4. ช่วยจัดคำถามที่ไม่เป็นประโยชน์
5. ช่วยทำให้การอธิบายของครมึ่จคมุ่งหมายยิ่งขึ้น
6. เป็นเครื่องชี้บอกถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นและบอกถึงแนวทางในการแก้ปัญหาเหล่านั้นๆ
7. ช่วยให้การ สอนมีประสิทธิภาพ

นางฉวีฉวีว สมารวงศ์ (2514 : 84) กล่าวว่า การเตรียมการสอนนั้นจะต้องเตรียม

ดังนี้

1. เตรียมความรู้ให้กว้างขวางกว่าที่สอน
 - คหุ้ลั้กสตร
 - คดลิ่งที่สอนไปแล่ว
 - คดลิ่งที่เค็้กเรีแยนไปแล่ว
2. เตรียมตัวเอง
 - กนกวาเนือหา
 - ทรวจทรวาเนือหาให้ถกทอง
 - ทองให้แบนญา
 - ทำควาเมเซาใจให้ถกทองลวงทหน้า
3. เตรียมบทเรีแยน
 - จักเนือหาที่จะสอนอยางไร
 - แบงทัวขออยางไร
 - มากนอยแกไหน
 - ให้เหมาะกับเด็กและเวลา
4. การเตรียมอุปกรณ์
 - เตรียมตำรวา
 - วัสดุอุปกรณ์ตางๆ
 - ขอสอบ คดลิ่งที่เราจะใช่วคผลการสอน

5. เตรียมสถานที่

- ห้องเรียน

6. เตรียมสถานการณ์ที่จะให้เกิดการเรียนรู้และคาดคะเนเหตุการณ์ต่างๆล่วงหน้า และเตรียมแก้เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

7. เตรียมคำถามเพื่อช่วยความสนใจ

ส่วนการเตรียมบทเรียนที่จะสอนนั้น แอนเดอร์สัน (Anderson, 1972 : 2 - 7)

ได้กล่าวถึงลำดับขั้นในการเตรียมดังนี้

1. ระบุเรื่องและวัตถุประสงค์ทั่วไปสำหรับบทเรียนที่จะสอน
2. ระบุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่แน่นอน ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้
3. วิเคราะห์กิจกรรมที่ต้องการให้นักเรียนทำเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้
4. วางเค้าโครงที่จะสอน
5. กำหนดขอบเขตให้เฉพาะลงไปว่าจะทำสิ่งต่อไปนี้อย่างไร
 - เริ่มบทเรียน
 - ดำเนินบทเรียน
 - จะมีวิธีทราบได้อย่างไรว่าวัตถุประสงค์ที่วางไว้ประสบความสำเร็จ

6. ลองทำดู

7. ทบทวน ปรับปรุง ลองทำดู

ลินคอล์น (Lindhorst, no date : 154) ให้ข้อคิดในการเตรียมการสอน

ผู้ใหญ่ว่าวา

1. ครูจะต้องมีจุดมุ่งหมายและควรเป็นหน่วยเดียวกันทั้งหมด จุดมุ่งหมายเหล่านี้
ต้องเขียนออกมาโดยคำนึงถึงหลัก 3 ประการ คือ

ก. พฤติกรรมใดที่ครูหวังจะให้เกิดกับผู้เรียน

ข. ทักษะคืออะไรที่จะให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงหรือจะพยายามทำให้ผู้เรียน

มีทัศนคติใด

ค. ความรู้ใหม่ที่โครงการจะนำมาเป็นรากฐานใหม่เรียนเปลี่ยนพฤติกรรม

และทัศนคติ

2. ครูควรมีความคิดอยู่ในใจเกี่ยวกับสิ่งที่จะใหม่ เรียนพัฒนาไปถึงจุดมุ่งหมาย
3. ครูควรมีสิ่งช่วยเหลืออยู่พร้อม เช่น อุปกรณ์การสอน วิทยากร และแหล่งที่จะหา

ความรู้ เป็นตน

4. ครูควรมีแผนในการปฏิบัติเหล่านี้
 - ทำอย่างไรเรียนจึงจะสนใจอย่างแท้จริง
 - จะจัดกลุ่มเรียนอย่างไร
 - จะถามอย่างไรใหม่เรียนคิด
 - เมื่อไรจึงจะมีการอภิปรายและการรายงาน
 - เมื่อไรจึงจะให้ภาพและแผนภูมิ
 - จะเขารวมกลุ่มและพบกับผู้เรียนอย่างไร ที่ละคนหรือทั้งหมด
 - จะสรุปบทเรียนอย่างไร

และในการเตรียมการสอนครูควรมีเทคนิคดังนี้

1. เตรียมเลือกคำพูดในเรื่องที่จะสอน
2. เขียนรายการปัญหาและคำถามที่ควรกับผู้เรียนจะต้องพิจารณาด้วยกัน
3. กิจกรรมหรืองานที่ต้องทำร่วมกันและทำเป็นรายบุคคล

นอกจากนี้ยังต้องเขียนบันทึกสิ่งที่ได้เตรียมไว้ ซึ่งประกอบด้วย

1. ความคิดที่จะพัฒนา
2. คำถามที่ใช้
3. อุปกรณ์การสอนที่ใช้
4. ขบวนการหรือขั้นตอนในการปฏิบัติ

สำหรับการสอนการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จนั้นควรเตรียมการสอนดังนี้
(สุนทร สุนันทชัย และสมประสงค์ วิทย์เกียรติ, 2517 : 80)

1. เตรียมบทเรียนให้เหมาะกับความสนใจและความต้องการของนักศึกษา
2. ศึกษาที่มา ความหมายของแผนเรียน
3. ศึกษาประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน
4. เตรียมหัวข้อที่ควรอภิปราย จากแผนเครื่องมือ
5. เตรียมปัญหาหรือคำถามนำอภิปรายไว้ก่อนว่าจะให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มอภิปราย

กันในเรื่องใด

6. เตรียมอุปกรณ์การสอนและวิธีใช้อุปกรณ์การสอนนั้น
7. เตรียมกิจกรรมที่จะให้นักศึกษาได้ทำร่วมกัน
8. เตรียมจัดสถานที่เรียนให้เหมาะับลักษณะของการอภิปราย พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น แสงสว่าง เป็นต้น

ความสะดวกต่าง ๆ เช่น แสงสว่าง เป็นต้น

สงวน นงนมี (2517:38) การสอนนักศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในจังหวัดเชียงใหม่
คนหนึ่งได้กล่าวเกี่ยวกับการเตรียมการสอนว่า การสอนคือการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน
ให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าไปเอง การเตรียมการสอนก็จะต้องมีความจำเป็นและมีความสำคัญ
การจัดระเบียบของประสบการณ์หรือการเตรียมการสอนนี้ ครูโรงเรียนผู้ใหญ่วิทยาลัยเบ็ดเสร็จ
มักจะมีปัญหาดังนี้

1. ไม่มีเวลาพอที่จะมาเตรียมการสอน
2. อุปกรณ์เพิ่มเติมหาได้ยาก
3. แหล่งวิชาที่จะหาความรู้เพิ่มเติมไม่มีเลย
4. ไม่มีความสามารถที่จะตั้งปัญหาให้เกิดการอภิปราย

ข้อที่ควรทำคือ การเตรียมการสอนควรเตรียมทีละบท เพราะ

1. การเตรียมทีละแผนทำให้ยากแก่การตั้งปัญหา
2. ทำให้สามารถจัดกลุ่มปัญหาได้ว่าปัญหาใดควรจัดเรียงใช้ก่อนใด
3. ทำให้แยกบทเรียนได้ว่าการจะเรียนวันไหนก็แผน

จากเอกสารอ้างอิงที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การเตรียมการสอนช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ครูสอนการศึกษานำใหม่แบบเบ็ดเสร็จต้องเตรียมการสอนเป็นอย่างดี เพื่อให้การสอนนั้นบรรลุเป้าหมาย เช่น เตรียมตัวครู นักศึกษา บทเรียน อุปกรณ์การสอน และสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนไว้ให้พร้อมก่อนที่จะทำการสอน โดยศึกษาจากหลักสูตร แบบเรียน คู่มือครู เป็นต้น และในการเตรียมบทเรียนนั้นจะต้องเตรียมหัวข้ออภิปราย และปัญหาต่างๆ ที่จะนำเข้าสู่การอภิปรายไว้เป็นอย่างดี เพราะเป็นหลักฐานสำคัญของการเรียนการสอนการศึกษานำใหม่แบบเบ็ดเสร็จ

ค่านการใช้อุปกรณ์การสอน

การสอนที่ดีจำเป็นต้องมีอุปกรณ์การสอนเพราะอุปกรณ์การสอนช่วยทั้งครูและนักเรียน อุปกรณ์การสอนเป็นส่วนหนึ่งของการสอน เป็นส่วนที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ อันสมบูรณ์ กอปรของอุปกรณ์การสอนมีมากมาย (รววิทย์ าคินสรากร, 2513 : 1 - 8 และ กรมวิชาการ, 2503 : 3 - 5) กล่าวคือ

1. เป็นกนยรรวมความสนใจ
2. ทำให้ใฝ่เรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น
3. ทำให้ใฝ่เรียนเป็นที่นาสนใจ
4. ช่วยใฝ่เรียนมีประสบการณ์ตามสภาพความเป็นจริง
5. ช่วยใฝ่เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น
6. ทำให้ใฝ่เรียนมีประสบการณ์ร่วมกันและเข้าใจตรงกัน
7. สามารถเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงทัศนคติของใฝ่เรียนได้
8. อธิบายสิ่งที่เข้าใจยากให้เข้าใจง่าย
9. แสดงความหมายของสัญลักษณ์ต่างๆ
10. ให้ความหมายของคำศัพท์ต่างๆ ทำให้ใฝ่เรียนอ่านได้รวดเร็ว
11. แสดงส่วนที่ลึกลับให้เข้าใจได้ดี
12. สามารถเอาชนะข้อจำกัดต่างๆ เกี่ยวกับระยะทาง เวลาและขนาดได้ เช่น

- ทำให้สิ่งที่เคลื่อนไหวเร็วช้าลง
- ทำให้สิ่งที่เคลื่อนไหวช้าเร็วขึ้นได้
- นำสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตมาคิด
- นำสิ่งที่อยู่ไกลเกินไปมาศึกษาได้
- บอสิ่งที่ใหญ่ให้เล็กลง
- ขยายสิ่งที่เล็กให้โตขึ้น

ปัญหาเรื่องการใช้อุปกรณ์การสอนให้โดยลดีนั้นมีความสำคัญมากกว่าการทำอุปกรณ์การสอนเสียอีก (สมพงษ์ กิริเจริญ, 2503 : 7 - 8) เพราะว่าการทำอุปกรณ์ขึ้นมาแล้วใช้ไม่เป็นก็ย่อมเกิดผลเสียหลายเป็นอย่างมาก เช่น เสียเงิน เสียเวลาในการทำ และเสียเวลาของผู้เรียน เพราะผู้เรียนอาจไม่ได้รับความรู้ความเข้าใจอะไรจากการแสดงอุปกรณ์การสอนของกรคนนั้นเลยก็ได้ บางครั้งจะเห็นว่าอุปกรณ์การสอนชนิดเดียวกันครบางคนนำไปใช้ใคร่ครวญ แต่ครอีกคนหนึ่งนำไปใช้ไม่ใคร่ครวญเลยก็ได้ ทั้งนี้อาจจะกล่าวได้ว่าวิธีการที่จะใช้อุปกรณ์การสอนให้โดยลดีขึ้นอยู่กับกลวิธีและเทคนิคการใช้ของคร ซึ่งจะต้องรู้จักนำไปใช้ให้เหมาะสมกับเวลา วิชาที่เรียน ลักษณะของผู้เรียนและใช้ใดถูกต้อง ตามวิธีตามคุณลักษณะของอุปกรณ์นั้นๆ ก็ครจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับ เทคนิคการสอนและอุปกรณ์การสอนที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนเป็นอย่างดี ทุกครั้งที่ครจะใช้อุปกรณ์การสอน ครควรจะได้ปฏิบัติตามหลักที่ยอมรับกันว่าใช้ได้ลดี ดังนั้นในการใช้อุปกรณ์ครทุกคนควรจะได้พิจารณาให้ดีเสียก่อนว่าทำอย่างไรอุปกรณ์การสอนที่นำไปประกอบการสอนจึงจะเกิดผลดีแก่ผู้เรียนในชั้น ซึ่งควรจะได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ใช้อุปกรณ์การสอนให้พอดีและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ความมุ่งหมายของครู และสภาพของผู้เรียน
2. ใ้ผู้เรียนมีส่วนร่วม อาจจะช่วย เตรียมและช่วยกันทำอุปกรณ์หรือร่วมใจรวมแสดงหรืออภิปรายร่วมกัน

1. ใช้เมื่อถึงเวลา
2. ทำให้บทเรียนมีความหมายมากกว่าไม่ได้ใช้
3. เหมาะกับผู้ใหญ่
4. ตรงกับเรื่องที่อภิปราย
5. สัมพันธ์กับความต้องการและความสนใจของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกลุ่ม
6. ตรงกับเกณฑ์ในการคัดเลือก กล่าวคือ อุปกรณ์การสอนที่นำมาใช้นั้น

ต้องมีลักษณะดังนี้

- 6.1 สวยงาม น่าสนใจ และดึงดูดใจ
- 6.2 มีสภาพที่จะใช้งานได้อย่างถูกต้องและเที่ยงตรง
- 6.3 ถูกต้องตามหลักการศึกษายุใหญ่
- 6.4 สัมพันธ์กับชีวิตในชุมชนของผู้เรียน
- 6.5 จัดทำหรือเตรียมให้เหมาะกับวุฒิภาวะของผู้ใหญ่
- 6.6 สร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนโดยเฉพาะ

สวน ซอทอย (Sautoy, 1966 : 90) มีหลักเกณฑ์ในการเลือกอุปกรณ์การสอน

ดังนี้

1. อุปกรณ์นั้นต้องสร้างความสนใจ ช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ลึกซึ้งและประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอน สามารถกระตุ้นให้ระลึกถึงบทเรียนได้ภายหลัง
2. คุรุใช้สะดวก
3. ทำใ้คงายและมีคุณค่า
4. สามารถนำไปใช้ได้ทุกสถานที่

สวน พงษ์มณี (2517 : 37) กล่าวถึงการใช้อุปกรณ์การสอนนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จว่า นักศึกษาแม่จะมีวัยพ้นวัยเด็กไปแล้วแต่มีความสามารถในการจินตนาการสูง ถ้าครูสามารถหาอุปกรณ์เพิ่มเติมได้ก็จะเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น นักศึกษาส่วนมากสนใจข่าวสารทางหนังสือพิมพ์มาก ถ้าครูสามารถนำไปประกอบการสอนได้ทุกวันก็จะช่วยปลูกฝัง

นิสัยรักการอ่านที่ดีแก่นักศึกษา การอภิปรายโดยไมต้องตั้งปัญหา บทเรียนบางบทที่รูปภาพที่เหมาะสม เมื่อนำไปให้นักศึกษาคูแล้ว ให้นักศึกษานึกถึงความเป็นจริงของชุมชนและปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะอภิปรายอย่างกว้างขวาง และจะใช้อุปกรณ์ใดก็ตามเมื่อนักศึกษามีความคุ้นเคยกับการอภิปรายดีแล้ว และต้องเป็นบทเรียนที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับนักศึกษา

จากเอกสารอ้างอิงที่กล่าวมานั้น พอสรุปได้ว่า การใช้อุปกรณ์การสอนมีความสำคัญมาก จะทำให้ได้ผลดีนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้เรียน วิชาที่เรียน วิธีการใช้และทักษะของครูผู้สอน ดังนั้นในการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์ จะต้องใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะกับนักศึกษา เวลา และตรงกับเรื่องที่สอนหรืออภิปราย พร้อมทั้งใช้ให้ถูกต้องตามวิธีและคุณลักษณะของอุปกรณ์นั้นๆด้วย

ง. ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จาลเบิร์ต (Jalbert, 1966 : 130 - 135) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของนักเรียนฝึกสอนที่ไว้และไม่ได้รับการฝึกเกี่ยวกับหลักการสอน การนำไปใช้ การสังเกต การวิเคราะห์พฤติกรรมและการประเมินผลการสอน จากสถานการณ์จริงและเครื่องมือที่เสี่ยง ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ไว้ได้รับการฝึกแสดงพฤติกรรมในด้านให้นำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน วิธีสอน การประเมินผลนักเรียนและการประเมินผลตัวเองแตกต่างกันในกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

ฟรัสต์ (Frust, 1967 : 315 - 318) ได้เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของนักเรียนฝึกสอนระหว่างกลุ่มที่ไว้ได้รับการฝึกอบรมให้เข้าใจขบวนการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก โดยใช้ PAIC ของแสดนเคอร์ส และ VICS ของอมิตอนกับฮันเตอร์ เป็นวิธีสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรม ผลปรากฏว่าปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนฝึกสอนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มที่ไว้ได้รับการฝึกอบรมยอมรับเชิงความคิดเห็นของนักเรียน มีการใช้คำถามประเภทใช้ความคิดแบบที่มีหลายคำตอบมากกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง

คาร์ไลน์ (Carline, 1970 : 130 - 105) ได้ศึกษาครูระดับประถมศึกษา
ครูกลุ่มทดลอง 23 คนได้รับการฝึกเทคนิคและทักษะ เพื่อจะช่วยให้ครูสามารถสร้าง
บรรยากาศในห้องเรียนแบบทางอ้อม ในการปฏิบัติเน้นทักษะการใช้พฤติกรรมการสอน
ด้านต่างๆและการประเมินผลพฤติกรรมของตนเองในห้องเรียน พบว่าการให้การฝึกหัด
วิเคราะห์พฤติกรรมอย่างจริงจังสามารถช่วยให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ครูในกลุ่ม
ทดลองแสดงพฤติกรรมต่างจากครูในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

วูด (Wood, 1970 : 84 - 102) ได้ศึกษาโดยใช้วิธีสังเกตหลายระบบประกอบ
กัน คือ FTCB, RCS และ Teacher Practices Observation Record
ผลการศึกษาพอสรุปได้ว่า การฝึกอบรมเกี่ยวกับการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมช่วยให้ครู
สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้สัมพันธ์กับการใช้แบบการสอนของตน (Teaching
Style) และพฤติกรรมของนักเรียน

แกร์สัน (Garrison, 1971 : 818 A) ได้ศึกษาพฤติกรรมระหว่างครูและ
นักเรียนสองกลุ่ม ครูได้รับการฝึกในการวางแผนการสอนเพื่อที่จะให้นักเรียนตอบสนองมากขึ้น
โดยใช้ FTCB เป็นเครื่องมือเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ตอบสนอง
พฤติกรรมของครู พบว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ นั่นคือแบบแผนพฤติกรรมของครูแต่ละคน
มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน

สโตไรด์ (Sterile, 1962 : 394 A) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
ของครูและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบางประการของครูกับนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง
เป็นครูระดับมัธยมศึกษาซึ่งเข้าอบรมเกี่ยวกับการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรม โดยใช้
ระเบียบวิธีสังเกตของแอดนเคอร์ส ผลปรากฏว่าครูกลุ่มที่ได้รับการฝึกแบบทางอ้อมแสดง
พฤติกรรมแบบทางอ้อมมากกว่าครูที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญ และไม่ปรากฏความ
สัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางบุคลิกภาพกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครู ผลการวิจัยนี้
แสดงว่าสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูได้โดยให้การศึกษารวมเกี่ยวกับการสังเกต
และวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนแก่ครู

ไรอันส์ (Ryans, 1960 : 82) ได้ใช้วิธี The Critical Incident Technique รวบรวมพฤติกรรมต่างๆของครู เฉพาะพฤติกรรมที่ดีที่เกี่ยวกับการสอนมีดังนี้ คือ การเตรียมการสอนอย่างดี มีการยืดหยุ่นการสอนถ้าไม่เป็นไปตามแผน การยอมรับความจำเป็นหรือความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ใช้อุปกรณ์การสอนกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการเรียน มีแนวทางในการเรียนแจ่มแจ้ง มีการสาธิต การอธิบายและการให้คำชี้แจงอย่างแจ่มแจ้ง

สำหรับผลงานการวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนในห้องเรียนโดยตรง ปีที่วิจัยไว้หลายท่านจะกระทำกับกลุ่มตัวอย่างหลายระดับ เช่น ประเสริฐ จริยานุกุล (2514 : 41-42) ได้วิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของนักเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาของวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช โดยใช้ระเบียบวิธีสังเกตระบบ RCS พบว่า นักเรียนฝึกสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพฤติกรรมการสอน แตกต่างจากกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนฝึกสอนมีพฤติกรรมการสอนในด้านการบรรยายและการอธิบายมากกว่าพฤติกรรมอื่นๆ และสาคร นิปรียาย (2516 : 211-224) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของนักเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาของวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชเช่นเดียวกัน กลุ่มทดลองดำเนินการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวสืบสวนสอบสวนและได้รับการประเมินผลพฤติกรรมจากอาจารย์ แต่กลุ่มควบคุมให้ดำเนินการสอนตามแนวเดิมและไม่ได้รับผลประเมินพฤติกรรม โดยใช้วิธี OSIA เป็นเครื่องมือวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน พบว่ากลุ่มทดลองมีปริมาณคำถามและการตอบสนองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนนิภา เล็กอำรุง (2518 : 52) ได้สังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน ของครูระดับประถมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี เกี่ยวกับการกำหนดงานให้นักเรียนและการทบทวนเมื่อจบบทเรียน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนและแบบสอบถามที่ปรับปรุงขึ้นเอง ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การสอนต่างกัน มีพฤติกรรมสอนตามกำหนดงานให้นักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนพฤติกรรมสอนด้านการทบทวนเมื่อจบบทเรียน ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีพฤติกรรมสอนด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ครูที่มีวุฒิต่างกันมีพฤติกรรมสอนด้านนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ด้วยวิธีการ

ที่คล้ายกันนี้ / ชาติ รวยอาจีน (2518 : 51) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนด้านทักษะในวิชาชีพ กับกลุ่มครูที่สอนวิชาลีสิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 24 คน โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งได้แก่ครูที่เข้ารับการอบรมการสอนจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และทำการสอนตามหลักสูตรของสถาบันฯ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งไม่ได้รับการอบรมและทำการสอนตามหลักสูตรเดิมของกระทรวงศึกษาธิการ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนที่ปรับปรุงขึ้นเอง ผลการศึกษารูปได้ว่า พฤติกรรมการสอนด้านทักษะในวิชาชีพของครูทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และครูที่ได้รับการอบรมมีพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์การสอนได้ตาม บทเรียน

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2518 : 248) ได้วิเคราะห์และเปรียบเทียบ พฤติกรรมของครูและนักเรียนในชั้นที่สอนวิชาสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร รวม 19 ลักษณะ โดยใช้วิธีสังเกตการสอนอย่างมีระบบตามวิธีของแพลน เคอร์ส ผลการวิจัยพบว่า วุฒิศูและประสบการณ์การสอนไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า ไม่วาครูจะมีวุฒิต่างใดและสอนมานานเพียงใดก็ตาม จะมี พฤติกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ส่วนสภาพสมรสของครูเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่เป็นโสดและครูที่สมรสแล้ว มีพฤติกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน

กุลวดี เรืองเดช (2518 : 60) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน และการใช้อุปกรณ์การสอนของครูสอนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา ในจังหวัดราษฏร์ จำนวน 40 คน พบว่า ครูที่มีเพศ วุฒิ จำนวนปีที่ทำการสอน ระดับชั้นที่สอนและสังกัด โรงเรียนที่ต่างกันนั้น มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอน ไม่แตกต่างกัน และพฤติกรรมทั้งสองด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก กล่าวคือ ครูที่มีพฤติกรรมการสอนในด้านการเตรียมมากก็ใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนมากด้วย ส่วน สมนึก ภัททิยธนี (2519 : 75) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์พฤติกรรมด้านการประเมินผลในการสอน วิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ของโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 41 คน พบว่า การเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านการประเมินผลในการสอน เมื่อแยก

ตามเพศ วุฒิ ประสบการณ์การสอน และวิชาที่สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมานี้ สรุปได้ว่า การให้การศึกษาและฝึกอบรม เกี่ยวกับการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนช่วยให้ครูสามารถเปลี่ยนแปลงและความคุม พฤติกรรมการสอนของตนเองได้ ส่วนการสังเกตพฤติกรรมการสอนในห้องเรียนเมื่อแยกตาม ตัวแปรต่างๆแล้วได้ผลต่างกัน ยังคงสรุปแน่นอนไม่ได้ และโดยเฉพาะพฤติกรรมการสอนด้าน การเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครูผู้สอนการศึกษานิวแฮมป์เชอร์ ซึ่งแตกต่างกับการเรียนการสอนในโรงเรียนภาคปกติยังไม่เป็นผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนการศึกษานิวแฮมป์เชอร์ ด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ครูผู้สอนเมื่อจำแนกตามวุฒิ มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอน แตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนเมื่อจำแนกตามอายุ มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอน แตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียม การสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอน แตกต่างกัน
4. ครูผู้สอนเมื่อจำแนกตามสภาพสมรส มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอน แตกต่างกัน
5. ครูผู้สอนเมื่อจำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ มีพฤติกรรมการสอน ด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอน แตกต่างกัน
6. พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนกับด้านการใช้อุปกรณ์การสอน มีความสัมพันธ์กันทางบวก

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า นี้ วิจัยใ้ค้แ้่งวิธีดำเนินการออกเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แ่่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบสอบถามครูสอน เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวที่เป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สถานที่ตั้งโรงเรียน การเตรียมการสอน และการใช้อุปกรณ์การสอน

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ

ฉบับ ก. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน

ฉบับ ข. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

ในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนทั้ง 2 ฉบับ ได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาลักษณะ นิยาม ทฤษฎี ผลการวิจัย และองค์ประกอบต่างๆ จากตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ

2. ศึกษาแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนจาก Preliminary Classification of the Iten Pool ใน Taxonomy of Teaching Behaviors ของคู่มือวิจัยและพัฒนการสอน มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด และแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ของกุลวดี เรืองเดช แล้วนำความรู้ที่ได้มาประมวลให้เข้ากับธรรมชาติของการเรียนการสอนของการศึกษานู้นใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ พร้อมทั้งศึกษา

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูสอนการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็คเสรีจ ของกองการศึกษา
 ใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการ แลวนำมาดัดแปลงสร้างเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน
 ด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครูสอนการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็คเสรีจ
 ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน ผู้วิจัยได้
 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดผลการศึกษา การสังเกตพฤติกรรมการสอน และการศึกษานักเรียน
 แบบเบ็คเสรีจหลายท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบและตัดสินขอความแต่ละข้อในแบบสังเกตที่
 ผู้วิจัยสร้างขึ้นว่า สามารถวัดได้ตรงตามคุณลักษณะต่างๆตามนิยามศัพท์เฉพาะที่ตั้งไว้หรือไม่
 เป็นไปตามทฤษฎีและจุดมุ่งหมายของการศึกษานักเรียนใหญ่แบบเบ็คเสรีจหรือไม่ แล้วผู้วิจัยก็คัดเลือก
 ข้อความที่วัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะและตรงกับ ความมุ่งหมายที่ต้องการ ดังกล่าวไปใช้
 ในการวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนนี้สามารถวัดพฤติกรรมการสอนได้อย่าง
 ครบถ้วนตามที่ต้องการ ซึ่งแสดงถึง Face Validity ของแบบสังเกตนี้

4. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะนำไปใช้จริง
 เพื่อปรับปรุงแบบสังเกตให้มีความเหมาะสมและสะดวกในการนำไปใช้ยิ่งขึ้น

ลักษณะของแบบสังเกตพฤติกรรมการสอน

การสังเกตพฤติกรรมการสอนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตระบบไชน์
 (Sign System) ดังนั้นจึงกำหนดแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนเป็นแบบรายการสำรวจ
 (Checklist) ชนิด 2 ตัวเลือก คือ ปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ
 ดังนี้

- ก. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน ประกอบด้วยพฤติกรรม
 การสอน 46 ข้อ โดยจัดแบ่งออกเป็น 5 จุดลักษณะ คือ
- พฤติกรรมการสอนที่เกี่ยวกับการวางแผนการสอน 5 ข้อ
 - พฤติกรรมการสอนที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการสอน 3 ข้อ
 - พฤติกรรมการสอนที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา 8 ข้อ

- พฤติกรรมการสอนที่เกี่ยวกับวิธีสอนและกิจกรรม 21 ข้อ
- พฤติกรรมการสอนที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล 9 ข้อ

ตัวอย่าง แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	หมายเหตุ
0 00	ครูเตรียมปัญหาให้นักศึกษาอภิปราย ครูใช้คำถามเร้าให้นักศึกษาคิด			

ข. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ประกอบด้วย
พฤติกรรมการสอน 39 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มลักษณะคือ

- พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเตรียมและการใช้อุปกรณ์การสอน 14 ข้อ
- พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน 25 ข้อ

ตัวอย่าง แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	หมายเหตุ
0 00	ครูเลือกใช้อุปกรณ์การสอนเหมาะสมกับนักศึกษา ครูใช้อุปกรณ์การสอนกระตุ้นให้นักศึกษาอภิปราย			

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้วางแผนดำเนินงาน ดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือครูผู้สอนการศึกษานานาชาติแบบเบ็ดเสร็จประเภทชั้นเรียน ปีการศึกษา 2520 จำนวน 21 คน ซึ่งได้เลือกมาโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ จาก ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยอัตราส่วน 1 : 20 ดังตาราง 1 และจากการสุ่มครูผู้สอนทั้ง 3 ภาค ทำให้ได้ครูที่มี วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน และสภาพสมรสต่าง ๆ กัน ดังตาราง 2

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียน

สถานที่ตั้งโรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ภาคใต้	104	5
ภาคเหนือ	176	9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	140	7
รวม	420	21

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรต่างๆ

วุฒิ		อายุ			ประสบการณ์การสอน			สภาพสมรส	
ต่ำกว่า อนุปริญญา	อนุปริญญา ขึ้นไป	ต่ำกว่า 30 ปี	30-40 ปี	สูงกว่า 40 ปี	ต่ำกว่า 11 ปี	11-20 ปี	สูงกว่า 20 ปี	โสด	สมรส
7	14	7	9	5	11	5	5	4	17

2. การฝึกการสังเกตพฤติกรรมก่อนเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยได้ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความในแต่ละข้อของแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนจนเข้าใจแจ่มแจ้ง ที่ความหมายของข้อความแต่ละข้อจนแน่ใจว่าเขาใจถูกต้องตรงกับความเป็นจริง แล้วให้นำแบบสังเกตไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อฝึกฝนการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วย ในด้านความเข้าใจข้อความ ความมองไว ความตั้งใจ ความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นในการสังเกต นอกจากนั้นยังได้บันทึกเสียงพฤติกรรมที่เป็นคำพูดไวด้วย เพื่อนำมาทดลองฝึกบันทึกข้อมูลจากเครื่องบันทึกเสียงอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เห็นว่ามีทักษะพอสมควรแล้วจึงได้เก็บข้อมูลเพื่อหาความเชื่อมั่นของการสังเกตต่อไป

3. การหาความเชื่อมั่นของการสังเกต

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของการสังเกตด้วยวิธี Intra and Inter Observer Reliability โดยใช้สูตร Scott's Coefficient (Ober, 1971 : 80)

$$\text{สูตรที่ 1} \quad \text{Reliability} = \frac{P_o - P_c}{1.00 - P_c}$$

P_o หมายถึง อัตราส่วนของความน่าจะเป็น (Probability) ของการสังเกตพฤติกรรมใดตรงกันของผู้สังเกต 2 คน หาได้จากผลต่างระหว่าง 1.00 และค่าผลรวมของผลต่างระหว่างจำนวนรอยละของพฤติกรรมของผู้สังเกตทั้ง 2 คน

P_e หมายถึง อัตราส่วนของความน่าจะเป็นของการสังเกตพฤติกรรมใดตรงกันที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญของผู้สังเกต 2 คน หาได้จากสัดส่วนของความถี่ของพฤติกรรมที่มีจำนวนสูงสุดและรองลงมา โดยเลือกจากผู้สังเกตคนใดคนหนึ่งก็ได้ นำค่าทั้งสองมาบวกกำลังสองแล้วรวมกัน ค่าความเชื่อมั่นที่ได้จากการคำนวณจะเป็นของผู้สังเกตที่เราเลือกความถี่สูงสุดและรองลงมาในการหาค่า P_e

วิธีหาค่าความเชื่อมั่นของการสังเกต ผู้วิจัยและผู้ช่วยได้ไปสังเกตการสอนในชั้นเรียน จากกลุ่มตัวอย่าง 2 คน จำนวน 4 ครั้ง ขณะที่สังเกตผู้วิจัยและผู้ช่วยได้จกชั้นที่กขอมลงในแบบสังเกตซึ่งต่างก็จำแนกประเภทและวงนที่กพฤติกรรมการสอนโดยมิได้ปรึกษากัน แลวนำผลของการจกชั้นที่ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตตามสูตร สำหรับการคำนวณหาค่า P_e ผู้วิจัยเลือกความถี่สูงสุดและรองลงมาของผู้วิจัยเอง เพื่อจะได้เป็นค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตของผู้วิจัย ดังตัวอย่างในตารางที่ 3

ตาราง 3 แสดงวิธีการหาค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตพฤติกรรมการสอน
ด้านการเตรียมการสอน

คุณลักษณะ ที่	ผู้สังเกต คนที่ 1	ผู้สังเกต คนที่ 2	รอยละของ คนที่ 1	รอยละของ คนที่ 2	ผลต่างของ รอยละ
1	3	3	11.11	10.00	1.11
2	6	6	22.22	20.00	2.22
3	14	16	51.85	53.33	1.48
4	4	5	14.82	16.67	1.85
รวม	27	30	100	100	6.66

$$P_o = 1.00 - 0.0666$$

$$= 0.9334$$

$$P_c = (0.5185)^2 + (0.2222)^2$$

$$= 0.3182$$

$$\begin{aligned} \text{Reliability} &= \frac{P_o - P_c}{1.00 - P_c} \\ &= \frac{0.9334 - 0.3182}{1.00 - 0.3182} \\ &= \frac{0.6152}{0.6818} \\ &= 0.9023 \end{aligned}$$

แฟลนเคอร์ส (Flanders, 1970 : 141) กล่าวว่ค่าความเชื่อมั่นที่ทำได้ จากสูตร Scott's Coefficient จะมีการแปรผันอยู่ระหว่าง 0.00 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.85 ขึ้นไปจึงจะเป็นที่ยอมรับกันในการวิจัยที่ใช้เครื่องวัดแบบ พฤติกรรมการพูดเป็น 10 ประเภท แลนเคอร์สได้ทดลองใช้เครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ แบบพฤติกรรมการพูดเป็น 22 ประเภท ไขยสังเกต 6 คน หากค่าความเชื่อมั่นของการสังเกต ก่อนการวิจัย 19 ครั้ง ปรากฏว่ค่าความเชื่อมั่น 18 ครั้ง มีค่าระหว่าง 0.70 ถึง 0.86 และมี 1 ครั้งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.56 ค่าเฉลี่ยของความเชื่อมั่นคือ 0.79 ส่วนโอเบอร์ (Ober, 1971 : 85) กล่าวว่า การสังเกตด้วยระบบ RCS ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปนั้น มีค่าความเชื่อมั่น 0.70 ขึ้นไป และในการศึกษาการสังเกตได้ค่าความเชื่อมั่นเพียง 0.60 ก็นับว่ามีทักษะเพียงพอแล้ว

จากการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของการสังเกต 4 ครั้ง ได้ค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตตั้งแต่ 0.7614 - 0.9023 แสดงว่าการสังเกตของผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นสูงพอที่จะดำเนินการสังเกตเพื่อเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์

4. การดำเนินการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ช่วยได้ไปติดต่อกับครูที่ดูแลเด็กเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอเข้าไปสังเกตการสอนในชั้นเรียนล่วงหน้าก่อนมีการสอนเพียงเล็กน้อย และได้ชี้แจงให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการมาสังเกตการสอนในครั้งนี้ว่ามีไรเป็นการมาจับผิดครู แต่ต้องการศึกษาสภาพการเรียนการสอนของครูที่ศึกษานี้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่แท้จริง และผลที่ได้จากการวิเคราะห์พฤติกรรมจะได้นำไปใช้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการศึกษานี้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จต่อไป

พร้อมกันนั้นก็ขอให้ครูกรอกแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวบางประการ และดำเนินการเรียนการสอนตามปกติ หลังจากนั้นผู้วิจัยและผู้ช่วยได้สนทนากับนักศึกษาเพื่อสร้างความคุ้นเคยเกี่ยวกับเรื่องการทำมาหากินและการเรียนการสอน เมื่อเริ่มมีการสอน ผู้วิจัยและผู้ช่วยได้ไปนั่งสังเกตการสอนหลังชั้นเรียนพร้อมทั้งใช้เครื่องบันทึกเสียงบันทึกเสียงพฤติกรรมที่เป็นคำพูดไว้ด้วย เพื่อนำมาตรวจสอบภายหลังอีกครั้งหนึ่ง ขณะที่สังเกตก็พิจารณาตามรายการพฤติกรรมในแบบสังเกต ถ้าครูสอนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรมใดก็ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องปฏิบัติหลังพฤติกรรมนั้น แต่ถ้าครูสอนไม่ปฏิบัติตามรายการพฤติกรรมขอให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องไม่ปฏิบัติ พร้อมกันนั้นก็เขียนบันทึกย่อๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูไว้ในช่องหมายเหตุด้วย เพื่อนำไปตรวจสอบกับเครื่องบันทึกเสียงอีกครั้งหนึ่ง และในการบันทึกขอมูลนั้นผู้วิจัยกับผู้ช่วยต่างคนต่างบันทึกมิได้ปรึกษากัน การสังเกตแต่ละครั้งใช้เวลา 60 - 90 นาที

หลังจากการสังเกตและการตรวจสอบการบันทึกขอมูลแล้วก็นำแบบสังเกตมาตรวจให้คะแนน และหาความเชื่อมั่นของการสังเกต ถ้าได้ค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตต่ำกว่า 0.75 ก็จะทำการสังเกตพฤติกรรมการสอนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ถ้าค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตของผู้วิจัยได้ตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป ก็จะนำคะแนนที่ได้จากแบบสังเกตของผู้วิจัยไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ในการวิจัยครั้งนี้ค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตจากแบบสังเกตพฤติกรรมทั้งสองฉบับ

มีค่าอยู่ระหว่าง 0.7869 - 0.9466 และใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2520 ถึงวันที่ 29 มีนาคม 2520

5. การตรวจให้คะแนน

ข้อความในแบบสังเกตมีลักษณะเชิงนิมิต (Positive Statement) จึงกำหนดให้คะแนน ดังนี้

ปฏิบัติ	ให้	1	คะแนน
ไม่ปฏิบัติ	ให้	0	คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอน เมื่อจำแนกตามวุฒิ และสภาพสมรส โดยใช้ Mann - Whitney U Test (Siegel, 1956 : 120) สูตรที่ใช้ คือ

$$U = n_1 n_2 + \frac{n_1 (n_1 + 1)}{2} - R_1$$

$$\text{และ } U = n_1 n_2 + \frac{n_2 (n_2 + 1)}{2} - R_2$$

เมื่อ	U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน U - distribution
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ 2
	R_1	แทน	ผลรวมของการจัดอันดับของกลุ่มที่มีขนาด n_1
	R_2	แทน	ผลรวมของการจัดอันดับของกลุ่มที่มีขนาด n_2

2. ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอน เมื่อจำแนกตาม อายุ
 ประสบการณ์การสอน และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ โดยใช้ Kruskal - Wallis
 One - Way Analysis of Variance By Ranks (Siegel, 1956 : 188)
 สูตรที่ใช้คือ

$$H = \frac{\frac{12}{N(N+1)} \sum_{j=1}^k \frac{R_j^2}{n_j} - 3(N+1)}{1 - \frac{\sum T}{N^3 - N}}$$

เมื่อ H แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน H - distribution
 k แทน จำนวนกลุ่ม
 n_j แทน จำนวนคนในกลุ่ม j
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด
 R_j แทน ผลรวมของค่าการจัดอันดับในกลุ่ม j
 T แทน $t^3 - t$ เมื่อ t ก็คือจำนวนครั้งที่อันดับนั้นๆซ้ำกัน

3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับ โดยใช้ The Spearman Rank
 Correlation Coefficient (Siegel, 1956 : 204) สูตรที่ใช้ คือ

$$r_s = 1 - \frac{6 \sum_{i=1}^N d_i^2}{N^3 - N}$$

เมื่อ r_s แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับ
 d_i แทน ผลต่างของอันดับที่
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

4. หาค่าร้อยละของพฤติกรรมการสอนโดยส่วนรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ห้ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ห้ข้อมูล จะเสนอเป็นตอน ๆ ตามลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนคานการเตรียมการสอน โดยจำแนกตาม วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์
- ตอนที่ 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนคานการใ้ขอปกครองการสอน โดยจำแนกตาม วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์
- ตอนที่ 3 หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อันดับระหว่างพฤติกรรมการสอนคานการเตรียม การสอนกับคานการใ้ขอปกครองการสอน
- ตอนที่ 4 หากการอยละของพฤติกรรมการสอนคานการ เตรียมการสอนและคานการใ้ ขอปกครองการสอน โดยลวนรวม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ห้ข้อมูล

N	หมายถึง	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	หมายถึง	กะแนนเฉลี่ย
R	หมายถึง	ผลรวมของการจัดอันดับ
U	หมายถึง	กาสถิติที่ใ้พิจารณาใน U - distribution
H	หมายถึง	กาสถิติที่ใ้พิจารณาใน H - distribution
d^2	หมายถึง	ผลทางของอันดับที่ ยกกำลังสอง
r_s	หมายถึง	กาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับ

ผลการวิเคราะห์

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน โดยจำแนกตาม วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์

1.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนเมื่อจำแนกตามวุฒิ สมมติฐานการวิจัย ครูที่มีวุฒิต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนแตกต่างกัน

ตาราง 4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนระหว่างครูที่มีวุฒิต่างกัน

วุฒิ	ค่าสถิติ			
	N	\bar{X}	R	U
ต่ำกว่าอนุปริญญา	7	13.00	40.5	
อนุปริญญาขึ้นไป	14	26.29	190.5	12.5**

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 4 จะเห็นว่า ครูที่มีวุฒิต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า วุฒิของครูมีส่วนทำให้ครูมีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และครูที่มีวุฒิอนุปริญญาขึ้นไป มีความเฉลียวของพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนสูงกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา

1.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน เมื่อจำแนกตามอายุ
 สมมติฐานการวิจัย ครูที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน
 แตกต่างกัน

ตาราง 5 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนระหว่างครูที่มีอายุ
 ต่างกัน

อายุ	ค่าสถิติ			
	N	\bar{X}	R	H
ต่ำกว่า 30 ปี	7	19.86	67	6.31*
กึ่งแก่ 30 - 40 ปี	9	24.44	115	
สูงกว่า 40 ปี	5	20.00	58	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ อายุของครูมีส่วนทำให้พฤติกรรม
 การสอนด้านการเตรียมการสอนของครูแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่า
 ครูที่มีอายุตั้งแต่ 30 - 40 ปี มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนสูงสุด
 รองลงมาคือครูที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี ส่วนครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน เมื่อจำแนกตาม
 ประสบการณ์การสอน

สมมติฐานการวิจัย ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการ
 การเตรียมการสอนแตกต่างกัน

ตาราง 6 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนระหว่างครูที่มี
 ประสบการณ์การสอนต่างกัน

ประสบการณ์การสอน	ค่าสถิติ			
	N	\bar{X}	R	H
ต่ำกว่า 11 ปี	11	21.82	120	0.04
ตั้งแต่ 11 - 20 ปี	5	23.80	62	
สูงกว่า 20 ปี	5	20.00	49	

จากตาราง 6 จะเห็นได้ว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอน
 ด้านการเตรียมการสอนแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ประสบการณ์การสอน
 ของครูไม่ทำให้ครูมีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐาน
 ที่ตั้งไว้

1.4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนค่านการเตรียมการสอน เมื่อจำแนกตามสภาพสมรส

สมมติฐานการวิจัย ครุที่มีสภาพสมรสต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนค่านการเตรียมการสอนแตกต่างกัน

ตาราง 7 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนค่านการเตรียมการสอนระหว่างครุที่มีสภาพสมรสต่างกัน

สภาพสมรส	ค่าสถิติ			
	N	\bar{X}	R	U
โสด	4	22.75	46.5	
สมรส	17	21.65	184.5	31.5

จากตาราง 7 จะเห็นว่า ครุที่เป็นโสดและครุที่สมรสแจ่มมีพฤติกรรมการสอนค่านการเตรียมการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครุที่มีสภาพสมรสต่างกันไม่ทำให้ครุมีพฤติกรรมการสอนค่านการเตรียมการสอนแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.5 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอน ด้านการเตรียมการสอน เมื่อจำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์

สมมุติฐานการวิจัย ครูที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน มีพฤติกรรมสอนด้านการเตรียมการสอนแตกต่างกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนระหว่างครูที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน

สถานที่ตั้งโรงเรียน	ค่าสถิติ			
	N	\bar{X}	R	H
ภาคใต้	5	27.80	75	13.60**
ภาคเหนือ	9	23.33	104.5	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7	15.71	51.5	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 8 จะเห็นว่า ครูที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า สถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ที่ครูทำการสอนอยู่ ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่า ครูที่สอนในภาคใต้มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนสูงสุด รองลงมาคือครูในภาคเหนือ ส่วนครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน โดยจำแนกตาม
 วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์

2.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน เมื่อจำแนกตามวุฒิ
สมมติฐานการวิจัย ครูที่มีวุฒิต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน
 แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนระหว่างครู
 ที่มีวุฒิต่างกัน

วุฒิ	ค่าสถิติ			U
	N	\bar{X}	R	
ต่ำกว่าอนุปริญญา	7	10.86	55	
อนุปริญญาขึ้นไป	14	18.07	176	27

จากตาราง 9 จะเห็นว่า ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาและครูที่มีวุฒิอนุปริญญาขึ้นไป
 มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า
 วุฒิของครูไม่ทำให้พฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับ
 สมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน เมื่อจำแนกตามอายุ สมมติฐานการวิจัย ครูที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนระหว่างครูที่มีอายุต่างกัน

อายุ		ค่าสถิติ			
		N	\bar{X}	R	H
ต่ำกว่า	30 ปี	7	14.14	68.5	0.44
ตั้งแต่	30 - 40 ปี	9	17.00	106.5	
สูงกว่า	40 ปี	5	15.40	56.0	

จากตาราง 10 จะเห็นว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า อายุของครูไม่ทำให้ครูมีพฤติกรรมสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน

สมมติฐานการวิจัย ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนระหว่างครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

ประสบการณ์การสอน	ค่าสถิติ			
	N	\bar{X}	R	H
ต่ำกว่า 11 ปี	11	16.18	121.5	0.02
ตั้งแต่ 11 - 20 ปี	5	14.80	53.5	
สูงกว่า 20 ปี	5	15.40	56.0	

จากตาราง 11 จะเห็นว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ประสบการณ์การสอนของครู ไม่ทำให้อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน เมื่อจำแนกตามสภาพสมรส

สมมุติฐานการวิจัย ครูที่มีสภาพสมรสต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนระหว่างครูที่มีสภาพสมรสต่างกัน

สภาพสมรส	ค่าสถิติ			
	N	\bar{X}	R	U
โสด	4	11.75	35	
สมรส	17	16.59	196	25

จากตาราง 12 จะเห็นว่า ครูที่เป็นโสดและครูที่สมรสแล้ว มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า สภาพสมรสของครูไม่ทำให้ครูมีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.5 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน เมื่อจำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย ครูที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนระหว่างครูที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน

สถานที่ตั้งโรงเรียน	ค่าสถิติ			
	N	\bar{X}	R	H
ภาคใต้	5	13.00	49.0	
ภาคเหนือ	9	21.56	129.5	5.11
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7	10.00	52.5	

จากตาราง 13 จะเห็นว่า ครูที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ที่กระทำการสอน ไม่ทำให้ครูมีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 การหาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน กับงานการใช้อุปกรณ์การสอน

สมมติฐานการวิจัย พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนกับงานการใช้อุปกรณ์การสอนมีความสัมพันธ์กันทางบวก

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับระหว่างพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนกับด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

กนที่	อันดับที่		d_1^2	กนที่	อันดับที่		d_1^2	r_s
	ก.	ข.			ก.	ข.		
1	1	1.5	0.25	12	12	15.5	12.25	** 0.704
2	2.5	4.5	4.00	13	13	9	16.00	
3	2.5	7	20.25	14	14	12	4.00	
4	4	4.5	0.25	15	15	17	4.00	
5	5	1.5	12.25	16	16	15.5	0.25	
6	6	3	9.00	17	17	20	9.00	
7	7	13	36.00	18	18.5	21	6.25	
8	8	10.5	6.25	19	18.5	6	156.25	
9	9	8	1.00	20	20	10.5	90.25	
10	10	14	16.00	21	21	19	4.00	
11	11	18	49.00	Σd_1^2		456.50		

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

หมายเหตุ ก. แทน พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน
 ข. แทน พฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

จากตาราง 14 จะเห็นว่า พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนกับด้านการใช้
 อุปกรณ์การสอนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้อง
 กับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าครูที่เตรียมการสอนมากก็มักจะมีการใช้อุปกรณ์การสอนมากด้วย

ตอนที่ 4 การหาการร้อยละของพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้ประกอบการสอน โดยส่วนรวม

เพื่อศึกษาลักษณะการใช้พฤติกรรมการสอนของครูโดยส่วนรวม จึงได้หาการร้อยละของพฤติกรรมการสอน ถึงแสดงไว้ใบตาราง 15

ตาราง 15 จำนวนร้อยละของพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้ประกอบการสอน โดยส่วนรวม

พฤติกรรมการสอน	คะแนนเต็ม	จำนวน 21 คน	
		คะแนน	ร้อยละ
<u>ด้านการเตรียมการสอน</u>	966	459	47.52
- การวางแผนการสอน	105	47	44.76
- จดหมายเหตุของการสอน	63	21	33.33
- เนื้อหาวิชา	168	102	60.71
- วิธีสอนและกิจกรรม	441	215	48.75
- การวัดผลและประเมินผล	189	74	39.15
<u>ด้านการใช้ประกอบการสอน</u>	819	329	40.71
- การเตรียมและการเลือกประกอบการสอน	294	157	53.40
- การใช้ประกอบการสอน	525	175	32.76

จากตาราง 15 จะเห็นว่า การใช้พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนเพียงร้อยละ 47.52 โดยใช้พฤติกรรมการสอนที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชามากที่สุดคือร้อยละ 60.71

ใช้พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนและกิจกรรมมากเป็นอันดับรองลงมา คือร้อยละ 48.75 และใช้พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของการสอนน้อยที่สุด คือร้อยละ 33.33 สำหรับด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ใช้พฤติกรรมเพียงร้อยละ 40.71 โดยใช้พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมและการเลือกอุปกรณ์การสอนร้อยละ 53.40 มากกว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์การสอนซึ่งใช้เพียงร้อยละ 32.76

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยสูงขึ้น จึงหาค่าร้อยละของพฤติกรรมการสอนเป็นรายข้อ ดังแสดงไว้ในตาราง 16 และตาราง 18

ตาราง 16 จำนวนร้อยละของพฤติกรรมการสอนด้าน การเตรียมการสอนโดยจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	รายการพฤติกรรม	จำนวน 21 คน	
		คะแนน	ร้อยละ
1	ครูวางแผนการสอนล่วงหน้า	15	71.43
2	ครูเตรียมการสอนโดยบันทึกการสอน	1	4.76
3	ครูเตรียมการสอนตามคู่มือหรือแผนเรียน	13	61.91
4	ครูเตรียมปัญหาที่จะให้นักศึกษาอภิปราย	11	52.38
5	ครูเตรียมจัดกิจกรรมประกอบการสอน	7	33.33
6	ครูตั้งจุดมุ่งหมายของการสอน	14	66.67
7	ครูบอกความมุ่งหมายของบทเรียน	3	14.29
8	ครูบอกพฤติกรรมที่นักศึกษาจะต้องแสดงออก	4	19.05
9	ครูสอนเนื้อหาตามแผนเรียนหรือคู่มือ	18	85.71
10	ครูจัดเนื้อหาได้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของนักศึกษา	10	47.62

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการพฤติกรรม	จำนวน 21 คน	
		คะแนน	ร้อยละ
11	ครูสอนเนื้อหาที่ช่วยให้นักเรียนอยากคนควาต่อ	7	33.33
12	ครูมีความรกว้างขวางในเรื่องที่สอน	12	57.14
13	ครูสอนเนื้อหาที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	18	85.71
14	ครูขยายเนื้อหาที่สอนกว้างขวางกว่าในบทเรียน	5	23.81
15	ครูสอนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน	18	85.71
16	ครูสอนเนื้อหาที่นักศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้	14	66.67
17	ครูตั้งปัญหาเข้ามาสอนเรียน	9	42.86
18	ครูใช้คำถามเราให้นักศึกษาคิด	11	52.38
19	ครูเริ่มสอนด้วยวิธีอภิปราย	6	28.57
20	ครูให้นักศึกษาอภิปราย เบื้องลุ่มย่อย	12	57.14
21	ครูให้นักศึกษาอภิปราย รวมกันทั้งห้อง	6	28.57
22	ครูกระตุ้นให้นักศึกษาคิดตามปัญหาหรือแสดงความคิดเห็น	12	57.14
23	ครูส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ	12	57.14
24	ครูส่งเสริมให้นักศึกษาได้คิดเอง	11	52.38
25	ครูช่วยเน้นให้นักศึกษาได้เห็นปัญหาที่จะอภิปรายชัดเจน	8	38.10
26	ครูช่วยให้นักศึกษาได้เข้าใจปัญหาจากการอภิปราย	7	33.33
27	ครูและนักศึกษาร่วมกันสรุปการอภิปราย	10	47.62
28	ครูสอนให้นักศึกษาเข้าใจคำหลัก	9	42.86
29	ครูให้นักศึกษาอ่านคำหลัก	15	71.43

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ		จำนวน 21 คน	
		คะแนน	ร้อยละ
30	ครูให้นักศึกษาเขียนคำหลัก	12	57.14
31	ครูอ่านบทเรียนให้ฟัง	15	71.41
32	ครูอธิบายบทเรียนพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบอย่างชัดเจน	9	42.86
33	ครูให้นักศึกษาอ่านบทเรียน	17	80.95
34	ครูให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัด	18	85.71
35	ครูสรุปบทเรียน	7	33.33
36	ครูตอบคำถามของนักศึกษาได้ถูกต้องชัดเจน	9	42.86
37	ครูสอนตามลำดับชั้น	2	9.52
38	ครูสังเกตเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักศึกษา	13	61.91
39	ครูสังเกตความเข้าใจของนักศึกษาจากการตอบคำถาม	9	42.86
40	ครูใช้วิธีสังเกตนักศึกษาเป็นรายบุคคล	6	28.57
41	ครูสังเกตการรวมกับอภิปรายของนักศึกษา	8	38.10
42	ครูสังเกตการปฏิบัติงานของนักศึกษารวมกับผู้อื่น	8	38.10
43	ครูสังเกตการทำแบบฝึกหัดของนักศึกษา	11	52.38
44	ครูตรวจผลงานที่นักศึกษาทำเสร็จแล้ว	7	33.33
45	ครูให้นักศึกษาสรุปเรื่องที่เรียน	6	28.57
46	ครูสนทนาเพื่อตรวจสอบทัศนคติของนักศึกษา	6	28.57

จากตาราง 16 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการสอนค่าการเตรียมการสอน ตาม
คุณลักษณะของพฤติกรรม พบว่า

1. พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการสอน (ข้อ 1 - 5) ครูวางแผนการสอน
ล่วงหน้ามากที่สุด คือ ร้อยละ 71.43 และอันดับรองลงมาคือครูเตรียมการสอนตามคู่มือครูหรือ
แผนเรียนร้อยละ 61.91 ส่วนพฤติกรรมที่ครูในชนอยที่สุดคือครูเตรียมการสอนโดยบันทึกการสอน
ร้อยละ 4.76 แสดงว่า ครูส่วนใหญ่วางแผนการสอนและเตรียมการสอนตามคู่มือครูหรือแผน -
เรียน แต่ไม่ได้บันทึกการสอน

2. พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของการสอน (ข้อ 6 - 8.) ครูตั้งจุดมุ่งหมาย
ของการสอนมากที่สุด คือ ร้อยละ 66.67 และครูบอกความมุ่งหมายของบทเรียนน้อยที่สุด คือ
ร้อยละ 14.29 แสดงว่า ครูตั้งจุดมุ่งหมายของการสอนเฉพาะตัวครู ไม่ได้บอกความมุ่งหมาย
ของบทเรียนให้นักศึกษาทราบ

3. พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชา (ข้อ 9 - 16) ปรากฏว่า ครูสอนเนื้อหา
ตามแผนเรียนหรือคู่มือครู สอนเนื้อหาถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ครูสอนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ
ชีวิตประจำวัน เป็นพฤติกรรมที่ใ้มากที่สุด คือ ร้อยละ 85.71 ทั้งนี้เพราะกองการศึกษาผู้ใหญ่
หรือเขตการศึกษาได้จัดทำคู่มือครูสำหรับเป็นแนวทางในการสอน ครูจึงสอนเนื้อหาตามนั้นโดย
มิได้ปรับปรุงหรือขยายเนื้อหาให้กว้างขวางออกไปอีก จึงทำให้พฤติกรรมที่ครูขยายเนื้อหาให้
กว้างขวางกว่าในบทเรียนเป็นพฤติกรรมที่ใ้ช่น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 23.81

4. พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนและกิจกรรม ปรากฏว่า ครูให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัด
เป็นพฤติกรรมที่ใ้ช่ใช้มากที่สุด คือ ร้อยละ 85.71 รองลงมาคือครูให้นักศึกษาอ่านบทเรียน
ร้อยละ 80.95 และพฤติกรรมที่ใ้ช่น้อยที่สุดคือครูเริ่มสอนด้วยวิธีอภิปรายและครูให้นักศึกษา
อภิปรายร่วมกันทั้งของ ร้อยละ 28.57 สำหรับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการคิด -
การอภิปราย จะพบว่า ครูให้นักศึกษาอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย ครูกระตุ้นให้นักศึกษาคิดตามปัญหา
หรือแสดงความคิดเห็น และครูส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ มีร้อยละ
57.14 ส่วนครูใ้ช่คำถามเร้าให้นักศึกษาคิดและครูส่งเสริมให้นักศึกษาได้คิดเองร้อยละ 52.38
ที่เหลือนอกนั้นมีค่าไม่ถึงร้อยละ 50

เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการฝึกทักษะการอ่าน - การเขียนกับพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิด - การอภิปรายแล้ว จะเห็นว่า พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการฝึกทักษะการอ่าน - การเขียน มีค่าร้อยละสูงกว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิด - การอภิปราย เพื่อให้เห็นการเปรียบเทียบชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้หาค่าร้อยละรวมของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการฝึกทักษะการอ่าน - การเขียนมาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิด - การอภิปราย ดังแสดงไว้ในตาราง 17

5. พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล จะเห็นว่า ครูซักถามเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักเรียนเป็นพฤติกรรมที่ชุกมากที่สุด คือร้อยละ 61.91 รองลงมาคือครูสังเกตการทำแบบฝึกหัดร้อยละ 52.38 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ตามข้อ 4 คือครูให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมที่ครูใช้น้อยที่สุดคือครูใช้วิธีสังเกตนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูให้นักศึกษาสรุปเรื่องที่เรียน และครูสนทนาเพื่อตรวจสอบทัศนคติของนักเรียนมีร้อยละ 28.57

ตาราง 17 จำนวนร้อยละของพฤติกรรมการสอนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิด - การอภิปราย และการฝึกทักษะการอ่าน - การเขียน

พฤติกรรมการสอน	คะแนน เต็ม	จำนวน 21 คน	
		คะแนน	ร้อยละ
การส่งเสริมการคิด - การอภิปราย (ข้อ 17 - 27)	231	104	45.02
การฝึกทักษะการอ่าน - การเขียน (ข้อ 28 - 35)	168	102	60.71

จากตาราง 17 จะเห็นว่า พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการฝึกทักษะการอ่าน - การเขียน มีค่าร้อยละสูงกว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิด - การอภิปราย

ตาราง 16 จำนวนร้อยละของพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนโดยจำแนก
เป็นรายข้อ

ข้อ	รายการพฤติกรรม	จำนวน 21 คน	
		คะแนน	ร้อยละ
1	ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	21	100.0
2	ครูเลือกอุปกรณ์ที่มีเนื้อหาถูกต้อง	18	85.71
3	ครูเลือกอุปกรณ์ที่นักศึกษาสนใจ	11	52.38
4	ครูเลือกอุปกรณ์ที่หาง่ายและราคาไม่แพง	8	38.10
5	ครูเลือกอุปกรณ์ที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	8	38.10
6	ครูเลือกอุปกรณ์ที่มุ่งหมายตรงกับเรื่องที่สอน	16	76.19
7	ครูเลือกอุปกรณ์ที่มีขนาดเหมาะสมกับวัยและชั้นเรียน	10	47.62
8	ครูเลือกอุปกรณ์ที่มีความชัดเจนและตรงกับความเป็นจริง	9	42.86
9	ครูเลือกอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับบุคลิกภาวะของนักศึกษา	8	38.10
10	ครูเลือกใช้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตในชุมชนของนักศึกษา	11	52.38
11	ครูเลือกใช้อุปกรณ์ถูกต้องตามหลักการศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้	5	23.81
12	ครูวางแผนการใช้อุปกรณ์ล่วงหน้า	11	52.38
13	ครูเตรียมอุปกรณ์ไว้พร้อมที่จะใช้ใดทันที	11	52.38
14	ครูเตรียมห้องเรียนเหมาะสมกับการใช้อุปกรณ์	10	47.62
15	ครูใช้อุปกรณ์ใดตรงตามจุดมุ่งหมายและบทเรียน	9	42.86
16	ครูใช้อุปกรณ์เร้าให้นักศึกษาสนใจในการเรียน	11	52.38
17	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน	6	28.57
18	ครูใช้อุปกรณ์กระตุ้นให้นักศึกษาได้อภิปราย	3	14.29
19	ครูให้นักศึกษาได้อภิปรายสอดคล้องกับการใช้อุปกรณ์	4	19.05

ตาราง 18 (ต่อ)

✓ ข้อ	รายการพฤติกรรม	จำนวน 21 คน	
		คะแนน	ร้อยละ
20	ครูแนะนำให้ให้นักศึกษาเข้าใจจุดมุ่งหมายของการใช้อุปกรณ์	2	9.52
21	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อให้ความกระจ่างแจ้งในบทเรียน	8	38.10
22	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อฝึกฝนทักษะ	14	66.67
23	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อเสริมสร้างทัศนคติของนักศึกษา	6	28.57
24	ครูใช้อุปกรณ์ใ้ทดลองแควลและกฎวิธี	6	28.57
25	ครูให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการใช้อุปกรณ์	4	19.05
26	ครูจัดกิจกรรมเสริมหลังจากใช้อุปกรณ์แล้ว	1	4.76
27	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อสรุปบทเรียน	9	42.86
28	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อทบทวนบทเรียน	6	28.57
29	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อประเมินผล	5	23.81
30	ครูใช้อุปกรณ์คุมค่ากับการลงทุน	9	42.86
31	ครูใช้อุปกรณ์ที่กองการศึกษายุใหญ่จัดให้	20	95.24
32	ครูใช้อุปกรณ์ที่นอกเหนือจากที่กองการศึกษายุใหญ่จัดให้	8	38.10
33	ครูใช้อุปกรณ์ที่มีสภาพดีไม่ชำรุดเสียหาย	16	76.19
34	ครูปรับปรุงอุปกรณ์การสอน	4	19.05
35	ครูใช้ทรัพยากรในชุมชนประกอบบทเรียน	2	9.51
36	ครูใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ในห้องเรียนหรือสิ่งที่ยุรอบตัวให้เกิดประโยชน์	1	4.76
37	ครูสังเกตผลการใช้อุปกรณ์โดยดูความตั้งใจและความสนใจของนักศึกษา	6	28.57
38	ครูซักถามนักศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจและความแจ่มชัดของอุปกรณ์	3	14.29
39	ครูเก็บรักษาอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดีและสะดวกในการใช้	9	42.86

จากตาราง 18 พบว่า ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนเป็นอันดับสูงสุด คือร้อยละ 100 และครูใช้อุปกรณ์ที่กองการศึกษาผู้ใหญ่จัดให้ เป็นอันดับรองลงมา คือร้อยละ 95.24 และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมครูใช้อุปกรณ์อื่นนอกเหนือจากที่กองการศึกษาผู้ใหญ่จัดให้ ครูปรับปรุงอุปกรณ์การสอน และครูใช้ทรัพยากรในชุมชนประกอบบทเรียน ซึ่งมีคาร้อยละ 38.10 , 19.05 และ 9.52 ตามลำดับแล้ว จะเห็นว่า ครูส่วนมากใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน และใช้เฉพาะอุปกรณ์ที่กองการศึกษาผู้ใหญ่จัดให้เท่านั้น มิได้ปรับปรุงหรือหาอุปกรณ์อื่นใดมาเพิ่มเติม และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่ครูใช้อุปกรณ์กระตุ้นให้นักศึกษาตอบคำถาม ครูให้นักศึกษาอภิปรายสอดคล้องกับการใช้อุปกรณ์ และครูใช้อุปกรณ์เพื่อเสริมสร้างทัศนคติของนักศึกษาแล้ว จะเห็นว่ามีความร้อยละ 14.29 , 19.05 และ 28.57 ตามลำดับ ส่วนครูใช้อุปกรณ์เพื่อฝึกฝนทักษะมีร้อยละ 66.67 จะเห็นว่าครูมุ่งใช้อุปกรณ์เพื่อฝึกฝนทักษะการอ่าน การเขียน มากกว่าไว้เพื่อการอภิปรายและการเสริมสร้างทัศนคติ นอกจากนี้ยังพบว่าครูใช้อุปกรณ์ใดก็ตามค่า เพียงร้อยละ 42.86 เท่านั้น

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ของครูผู้สอนการศึกษายุ่งใหญ่แม่เบ็คเสร์จ เมื่อจำแนกตาม วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอน
3. เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษายุ่งใหญ่แม่เบ็คเสร์จหรือไม่
4. เพื่อสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอนของครูผู้สอนการศึกษายุ่งใหญ่แม่เบ็คเสร์จ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือครูผู้สอนการศึกษายุ่งใหญ่แม่เบ็คเสร์จ ประเภชั้นเรียน ปีการศึกษา 2520 จำนวน 21 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ตามสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ จากภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยอัตราส่วน 1 : 20

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

- ก. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน แง่ออกเป็น 5 คุณลักษณะ จำนวน 46 ข้อ
- ข. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน แง่ออกเป็น 2 คุณลักษณะ จำนวน 39 ข้อ

ผู้วิจัยได้สร้างและปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนทั้งสองฉบับนี้จนมีคุณภาพสูงเพียงพอ โดยหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้วยวิธี Face Validity และค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตจากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทั้งสองนี้ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.7614 - 0.9023

๑) วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้าน การเตรียมการสอน และ การใช้อุปกรณ์การสอนขึ้น โดยดัดแปลงมาจากแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของศูนย์กลาง การวิจัยและพัฒนาการสอน มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด และของกุลวดี เรืองเดช และแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูสอนการศึกษานานาชาติแบบเบ็คเสร์จ ของกองการศึกษานานาชาติ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. ผู้วิจัยและผู้ช่วยไปสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสังเกตที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือ พร้อมทั้งบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียงเพื่อนำมาตรวจสอบในภายหลัง การสังเกตแต่ละครั้งใช้เวลา 60 - 90 นาที และค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตทุกครั้งไม่ต่ำกว่า 0.75

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอน เมื่อจำแนกตาม วุฒิ และสภาพสมรส โดยใช้ Mann - Whitney U Test

2. ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอน เมื่อจำแนกตาม อายุ ประสบการณ์การสอน และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ โดยใช้ Kruskal - Wallis One - way Analysis of Variance By Ranks

3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับระหว่างพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน กับด้านการใช้อุปกรณ์การสอน โดยใช้ The Spearman Rank Correlation Coefficient

4. หาค่าร้อยละของพฤติกรรมการสอนโดยส่วนรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

1. เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน พบว่า
 - 1.1 ครูที่มีวุฒิและสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ($U = 12.5$ และ $H = 13.60$) ตามลำดับ)
 - 1.2 ครูที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($H = 6.31$)
 - 1.3 ครูที่มีประสบการณ์การสอนและสภาพสมรรถต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($H = 0.04$ และ $U = 31.5$ ตามลำดับ)
 2. เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน พบว่า ครูที่มีวุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรรถ และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($U = 27$, $H = 0.44$, $H = 0.02$, $U = 25$ และ $H = 5.11$ ตามลำดับ)
 3. พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนกับด้านการใช้อุปกรณ์การสอน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_s = 0.704$)
 4. ค่าร้อยละของพฤติกรรมการสอนโดยส่วนรวม พบว่าครูใช้พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนร้อยละ 47.52 และใช้พฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนร้อยละ 40.17 เมื่อจำแนกตามลักษณะของพฤติกรรม พบว่าด้านการเตรียมการสอน ครูใช้พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชามากที่สุด คือร้อยละ 60.71 และใช้พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของการสอนน้อยที่สุด คือร้อยละ 33.33 ส่วนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนครูใช้พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมและการเลือกอุปกรณ์การสอน (ร้อยละ 53.40) มากกว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อุปกรณ์การสอน (ร้อยละ 32.70)
- เมื่อจำแนกเป็นรายชกพบว่าด้านการเตรียมการสอนครูใช้พฤติกรรมต่อไปนี้มากที่สุด (ร้อยละ 85.71) คือ ครูสอนเนื้อหาตามแผนเรียนหรือคู่มือครู ครูสอนเนื้อหาที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ครูสอนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักศึกษา และครูใหนักศึกษา

ทำแบบฝึกหัด ส่วนพฤติกรรมที่ครูไว้น้อยที่สุด (ร้อยละ 4.76) คือ ครูเตรียมการสอนโดย
 มั่นใจการสอน นอกจากนี้ยังพบว่าครูไวพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการฝึกทักษะ การอ่าน - การเขียน
 (ร้อยละ 60.71) มากกว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการคิด - การอภิปราย
 (ร้อยละ 45.02) สำหรับด้านการใช้อุปกรณ์การสอนพบว่า ครูใช้อุปกรณ์การสอนร้อยละ 100
 ครูใช้อุปกรณ์การสอนเฉพาะที่กองการศึกษาผู้ใหญ่จัดให้ร้อยละ 95.24 และครูใช้ทรัพยากร
 ในชุมชนประกอบบทเรียนเพียงร้อยละ 9.52 นอกจากนี้ ยังพบว่าครูใช้อุปกรณ์เพื่อฝึกฝนทักษะ
 การอ่าน - การเขียน (ร้อยละ 66.67) มากกว่าใช้เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาอภิปราย (ร้อยละ
 14.29) และใช้เพื่อการเสริมสร้างทัศนคติของนักศึกษา (ร้อยละ 28.57)

สรุปผลการศึกษาก่อนหน้า

การศึกษาก่อนหน้านี้ พอจะสรุปได้ว่า

1. ครูที่มี วุฒิ อายุ และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ต่างกันมีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนแตกต่างกัน แต่มีพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอนไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์การสอน และสภาพสมรสต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนทั้งสองด้านไม่แตกต่างกัน
2. พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอนมีความสัมพันธ์กันทางบวก
3. พฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอนที่สังเกตได้ไปเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
4. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอยู่ในเกณฑ์ที่พอสมควร

อภิปรายผล

1. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนคานการเตรียมการสอน

จากผลการศึกษาที่พบว่า ครูที่มีวุฒิ อายุ และสถานที่ตั้งโรงเรียน ตามภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า วุฒิ อายุ และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลทำให้พฤติกรรมการสอนคานการเตรียมการสอนของครูแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก

1.1 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกฝนในเทคนิคเป็นแกมปัญหาเป็น โดยใช้วิธีสอนแบบให้อภิปรายกลุ่มเป็นหลัก ครูสอนจะต่องรูและเข้าใจเทคนิคต่างๆ ซึ่งแตกต่างไปจากการสอนเด็กและสอนผู้ใหญ่แบบสามัญ ครูที่จะเข้าใจหลักการสอนแบบเบ็คเสร์จและนำไปใช้ได้ตามจุดมุ่งหมายจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้หรือวุฒิทางครูสูงพอสมควรถึงแม้ว่าครูสอนผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จทุกคนจะต้องผ่านการอบรมหลักการ และเทคนิคการสอนต่างๆ มาเหมือนกันก็ตาม แต่การอบรมเพียงระยะเวลา 5 - 6 วัน ย่อมไม่สามารถที่จะทำให้ครูที่มีวุฒิต่างกัน เข้าใจหลักการและนำไปใช้ได้ตามจุดมุ่งหมายเหมือนกัน ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่ครูที่มีวุฒิต่างกัน ย่อมเข้าใจหลักการและนำไปใช้ได้แตกต่างกัน โดยที่ครูที่มีวุฒิส่งยอมเข้าใจและนำไปใช้ได้ดีกว่าครูที่มีวุฒิต่ำ ซึ่งมีผลทำให้พฤติกรรมการสอนของครูคานการเตรียมการสอนแตกต่างกันไปควย ผลที่ได้สอดคล้องกับการศึกษาของสุชาติ บุคยอง (2520 : 77) ที่พบว่าครูสอนการศึกษผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จที่มีวุฒิต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนคานการอภิปรายและคานการถามตอบแตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ มนัส ภาคภูมิ (2520 : 63) ที่พบว่าครูสอนการศึกษผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จที่มีวุฒิต่างกันมีพฤติกรรมการสอนคานการจูงใจและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนแตกต่างกัน

1.2 ครูสอนผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จส่วนมากสอนเด็กนักเรียนในเวลากลางวันด้วย ดังนั้นจึงมีเวลาในการเตรียมการสอนน้อย นอกจากว่าจะมีความกระตือรือร้นมากจึงจะเตรียมการสอนได้ดี ครูที่มีอายุต่างกันย่อมมีความกระตือรือร้นไม่เท่ากัน ซึ่งเป็นผลให้พฤติกรรมการสอน

แตกต่างกัน คว ย แสดงให้เห็นว่าอายุของครูเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ ฤติกรรมการสอน การเตรียมการสอนของครูแตกต่างกัน

1.3 การสอนผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จั้นครูต้องจัดท เรียนและสภาพการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ในเมื่อสถานที่ตั้งโรงเรียนทั้ง 3 ภาค คือภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสภาพของท้องถิ่นต่างกัน เช่น สภาพความเป็นอยู่และการทำบหาก็ เป็นคน จึงทำให้บทเรียนและสภาพการเรียนการสอนแตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่นของแต่ละภาค คว ย ดังนั้น อาจจะกล่าวได้ว่า สถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์เป็นองค์ประกอบที่มีผล ต่อฤติกรรมการสอนตามการเตรียมการสอน

แต่การที่พบว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนและสภาพสมรสต่างกัน มีฤติกรรมการสอน ตามการเตรียมการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าประสบการณ์การสอน และสภาพสมรสของครูยังไม่เป็นผลต่อฤติกรรมการสอนตามการเตรียมการสอน นั่นก็หมายความว่า ครูที่มีประสบการณ์มานานไม่ได้นำประสบการณ์มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และ ในทางตรงกันข้ามครูที่มีประสบการณ์น้อย เพิ่งจบการศึกษา ที่คาดว่าจะมีความกระตือรือร้น ต่อการทำงานและพยายามจะนำเอาความรู้ที่ใคร่มาไซ่ ก็มีได้นำความรู้ที่ใคร่มาทำให้ฤติกรรม การสอนที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการวิจัยครั้งนี้ ประสบการณ์การสอน คิดจากเริ่มสอนเด็กมาจนถึงปัจจุบัน ไม่ได้กิดเฉพาะประสบการณ์การสอนผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ จึงอาจจะมีส่วนทำให้ฤติกรรมการสอนไม่แตกต่างกัน จึงน่าจะไคมีการวิจัยต่อไป

สำหรับสภาพสมรสก็เช่นกัน ไม่ว่าจะครูที่เป็นโสดหรือสมรสแล้วมึงแสดงถึงการระของครู ที่มีต่อครอบครัว ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อฤติกรรมการสอนของครู ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก ครูสอนผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จต้องรู้ตัวมาก่อนแล้วว่าตนเองมีเวลาว่างเพียงพอ ไปบิภาระทาง ครอบครัวมากนัก จึงไคสับครมาเป็นครูสอนผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

จากผลการศึกษาที่พบว่า ครูที่มีวุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ไม่เป็นผลต่อพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากครูเกือบทั้งหมดใช้อุปกรณ์การสอนตามที่กองการศึกษาผู้ใหญ่หรือเขตการศึกษาจัดให้ ซึ่งได้แก่ แผนภูมิ แผนเรียน แบบฝึกหัดคณิตศาสตร์และภาษาไทย ดังนั้นพฤติกรรมการสอนด้านนี้ ไม่ว่าจะ เป็นเนื้อหาและความถูกต้องของอุปกรณ์ การเตรียมและการเลือกอุปกรณ์ ครูจึงแสดงพฤติกรรมออกมาเหมือนกัน จะแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยในด้านเทคนิคการนำไปใช้ แต่ก็ไม่พบว่า วุฒิ อายุ ประสบการณ์การสอน สภาพสมรส และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์เป็นผลทำให้ครูมีเทคนิคการนำอุปกรณ์ไปใช้แตกต่างกัน

3. การหาความสัมพันธ์สัมพันธ์อันเกี่ยวระหว่างพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

ปรากฏว่าพฤติกรรมทั้งสองด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าครูที่มีการเตรียมการสอนจะใช้อุปกรณ์การสอนประกอบบทเรียนควบคู่ไปด้วย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าอุปกรณ์การสอนส่วนใหญ่ทางกองการศึกษาผู้ใหญ่จัดทำให้ จึงสะดวกในการใช้ และครูต้องเตรียมการสอนให้สัมพันธ์กับอุปกรณ์ที่ได้รับมา จึงทำให้พฤติกรรมทั้งสองด้านมีความสัมพันธ์กัน แต่หากให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอนเองความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทั้งสองด้านอาจจะน้อยก็ได้ เพราะครูส่วนใหญ่มีเวลาในการจัดทำอุปกรณ์การสอนและเตรียมการสอนน้อยมาก

4. การรอยละของพฤติกรรม การสอนโดยส่วนรวม

พบว่าการวัดพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนรอยละ 47.52

และใช้พฤติกรรมการสอนด้านการวัดอุปกรณ์การสอนรอยละ 40.17 จะเห็นว่าพฤติกรรมการสอนของครูทั้งสองด้านมีน้อย ไม่ถึงรอยละ 50 แต่ยิ่งพบว่าพฤติกรรมการสอนของครูทั้งสองด้านที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการคิด - การอภิปรายซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ มีน้อยกว่าพฤติกรรมการสอนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกทักษะการอ่าน - การเขียน และครูสอนเนื้อหาของบทเรียนเฉพาะที่ปรากฏในบทเรียนหรือแผนเรียนเท่านั้น มิได้ขยายเนื้อหาให้กว้างขวางออกไป จึงพอจะกล่าวได้ว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่ผู้วิจัยสังเกตได้นี้ยังไม่สอดคล้องหรือเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนได้รับการศึกษามาสำหรับสอนเด็ก มิได้เพื่อสอนผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จโดยเฉพาะ จึงขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ ประกอบกับครูผู้สอนเคยชินอยู่กับการสอนเด็กภาคกลางวัน จึงมักจะนำวิธีการสอนเด็กมาใช้ แมวากอนเปิดสอนจะได้มีการอบรมครูมาแล้วก็ตาม แต่อาจจะนำไปใช้ไม่ตรงจุดมุ่งหมายก็ได้ และอีกประการหนึ่งโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จแต่ละแห่งอยู่ในรณบทและเปิดสอนในเวลาต่างกัน จึงไม่สะดวกในการไปตรวจเยี่ยม และนี้เหตุผลการสอนของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ การปรับปรุงการสอนของครูผู้สอนจึงไปอยู่ที่เท่าที่ครูผู้วิจัยคิดว่าครูผู้สอนได้รับการตรวจเยี่ยมและนี้เหตุผลการสอนเป็นประจำ จะทำให้ครูมีพฤติกรรมการสอนที่พึงปรารถนามากขึ้น

ข้อสังเกตในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ ในผู้วิจัยและผู้ช่วยไปสังเกตการสอนและบันทึกพฤติกรรมการสอนในชั้นเรียน การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูจะไม่สามารถกระทำใดหากไม่ได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและครูผู้สอนไม่ยินยอมให้บันทึกพฤติกรรมการสอน ปัญหาสำคัญจึงอยู่ที่ว่าจะเข้าไปสังเกตการสอนใดหรือไม่ และจากการเก็บข้อมูลครั้งนี้มีข้อที่น่าสังเกตเกี่ยวกับปัญหาในการเก็บข้อมูลและการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ ดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 การใช้ภาษาในการเรียนการสอนส่วนมากใช้ภาษาถิ่น (ภาษาพื้นเมือง) ผู้วิจัยและผู้ช่วยไม่ได้เป็นคนในท้องถิ่นนั้น การสังเกตพฤติกรรมการสอนที่เป็นภาษาพูดอาจจะมี ความบกพร่องหรือสื่อความหมายได้ไม่ตรงกัน จึงอาจทำให้พฤติกรรมการสอนที่สังเกตคลาดเคลื่อนได้

1.2 โรงเรียนผู้ใหญ่มแบบ เบ็คเสร์จส่วนมากอยู่ในชนบทและเปิดสอนในเวลา กลางคืน จึงลำบากในการเดินทางไปสังเกตการสอน ต้องอาศัยศึกษานิเทศก์ ศึกษาศึกษาอำเภอ หรือเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาประชาชนเป็นผู้นำทาง ซึ่งก็ได้รับความ รวบรวมเป็นอย่างดี ดังนั้นในการไปสังเกตการสอนครั้งหนึ่งๆนอกจากผู้วิจัยกับผู้ช่วยแล้ว ยังมีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็คเสร์จร่วมไปด้วย ซึ่งอาจจะเห็นไปได้ว่า มีส่วนทำให้พฤติกรรมการสอนในชั้นเรียนแตกต่างไปจากปกติที่เคยปฏิบัติมา

1.3 โรงเรียนผู้ใหญ่มแบบ เบ็คเสร์จไม่ปีกำหนดเวลาเปิดสอนที่แน่นอน แต่ละแห่งเปิดสอนไม่พร้อมกันซึ่งเป็นข้อจำกัดในการเลือกกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดเวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนจะยืดหยุ่นตามมติของนักศึกษาร วมกันนั้นมิงงานรื่นเริงหรืองานทำบุญตามประเพณีในหมู่บ้าน นักศึกษาก็จะหยุดเรียน ผู้วิจัย จึงกำหนดเวลาในการไปสังเกตการสอนที่แน่นอนไม่ได้

2. เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษายู่ผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ มีปัญหาหรือ ขอบกพร่องในค่านต่อไปนี้

2.1 ปัญหาในเรื่องแสงสว่าง โรงเรียนใดที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ของอาศัยแสงสว่าง จากตะเกียงที่ได้รับจากกองการศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งให้แสงสว่างไม่เพียงพอ อันเป็นอุปสรรคต่อ การเรียนการสอนอย่างยิ่ง

2.2 ระดับความรู้ของนักศึกษาในชั้นเรียนเดียวกันแตกต่างกันมาก ส่วนหนึ่ง จบชั้นประถมปีที่ 4 มาแล้ว อีกส่วนหนึ่งอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เลย ทำให้ไม่สะดวกในการ คำเนิการเรียนการสอน

2.3 ในขณะที่มีการเรียนการสอนจะมีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่ นักศึกษา มาดูนักศึกษาเรียนหนังสือ แล้วส่งเสียงดังเป็นการรบกวน หรือหยอกจ้อทำให้นักศึกษา ไม่ตั้งใจเรียน

2.4 แม่เรียนและอุปกรณ์การสอนที่ได้รับแจกจากทางราชการมีฉวมกรรกรอง และจัดส่งไปที่ครูผู้สอนลาซา บางแห่งดำเนินการสอนไปนานแล้วแต่ยังไม่ได้รับแม่เรียนและ อุปกรณ์การสอนใบครบ

2.5 จากการสอบถามครูผู้สอนทำให้ทราบว่าผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ไม่ค่อยได้มาตรวจเยี่ยมและนิเทศการสอน ซึ่งอาจจะ เป็นผลให้ครูผู้สอนไปทราชม ขอบกรรกรองและแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน นอกจากนี้การไปตรวจเยี่ยมยังมีผล ต่อขวัญในการทำงานของครู ครูจะรู้สึกอับจนใจและมีกำลังใจในการสอนอีกด้วย

2.6 ครูได้รับเงินค่าตอบแทนลาซา ซึ่งอาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อ การเรียนการสอนก็ได้

2.7 ครูผู้สอนเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักศึกษาได้ยาก

ขอเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้อยู่ในขอบเขตที่กำหนดไว้ และมีข้อจำกัดหลายประการ จึงควร มีการวิจัยในลักษณะนี้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นอีก

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาให้ลึกซึ้ง และควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

ก. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ควรให้มีจำนวนมากพอที่จะเป็นตัวแทนของ ประชากรได้

ข. เวลาที่ทำการสังเกต ควรทำการศึกษาตลอดช่วงเวลาที่เราเรียน เปิดทำการสอน (6 เดือน) และทำการสังเกตอย่างสม่ำเสมอ ในการสังเกตครั้งหนึ่งๆ ควรจะได้สังเกตตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน และแต่ละครั้งไม่ควรห่างกันนานเกินไป ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเก็บตัวอย่างพฤติกรรมการสอนได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งจะทำให้ การวิจัยมีความเที่ยงตรงมากขึ้น

ค. ตัวแปรที่จะศึกษา ควรจะได้เพิ่มตัวแปรใหม่มากขึ้นอีก อาจจะไว้ตัวแปรทางจิตวิทยาหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา เช่น ทัศนคติของครูผู้สอนที่มีต่อการเป็นครูสอนผู้ใหญ่ แบบเบ็คเสร์จ ทัศนคติของครูผู้สอนที่มีต่อนักศึกษา บุคลิกภาพของครู ความสนใจของนักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เป็นต้น

3. วากการวิจัยที่พบว่า วุฒิ อายุ และสถานที่ตั้งโรงเรียนตามภาคภูมิศาสตร์ของครู มีผลต่อพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน จึงน่าจะได้ทำการพิจารณาถึงการคัดเลือกครูสอนโรงเรียนการศึกษายุใหญ่แบบเบ็คเสร์จ

4. เจาหนาที่ที่เกี่ยวข้องของและรับนิคชอบ เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็คเสร์จควรจะได้นำวิธีการสังเกตพฤติกรรมการสอนอย่างมีระบบไปใช้ในการสังเกตและนิเทศการสอนของครูเป็นประจำ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการศึกษากันนี้ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

5. ควรแนะนำให้ครูผู้สอนการศึกษายุใหญ่แบบเบ็คเสร์จเข้าใจถึงวิธีการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนอย่างมีระบบนี้ เพื่อให้ครูสามารถส่งเสริมพฤติกรรมการสอนในคาบที่ดี และปรับปรุงคาบที่ยกพรอง อันจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. ในการนำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการสอนนี้ไปใช้ในครั้งต่อไป ควรจะได้มีการปรับปรุงใหม่ เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลวดี เรื่อง เศษ พฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอนและด้านการใ้ผู้ปกครอง
การสอน ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518,
64 หน้า.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานผู้ไม่หนังสือในประเทศไทย สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2517, 51 หน้า.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานสภาพการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
พ.ศ.2518 2518, 27 หน้า (อัครสำเนา).
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน และกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
รายงานการวิจัยการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ 2520, 74 หน้า.
- ชวลิต รวยอาจิณ พฤติกรรมการสอนด้านทักษะในวิชาชีว ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 56 หน้า.
- ธีรชัย ปุรงโชติ "การสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนอย่างมีระบบ" วารสารกฤตสาร
5, 6 : 38 - 59 สิงหาคม - พฤศจิกายน 2515.
- นางภูเวสสิว สุมาวงศ์ และคนอื่น ๆ ระเบียบวิธีสอนทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 4 วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2514, 213 หน้า.
- นิโคลัส เบนเนตต์ "ชาวปลูกไม้ขึ้นบนกระดานดำฉันใด ประกาศนียบัตรก็กินไม่ได้ฉันนั้น"
ศูนย์ศึกษา 4 : 4 - 22 พฤษภาคม - กรกฎาคม 2518.
- นิภา เล็กอำรุง พฤติกรรมการสอนของครูระดับประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับ
การกำหนดงานให้นักเรียนทำและการทบทวนเมื่อจบบทเรียน ปริญญาโท กศ.บ.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 62 หน้า.

บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาลัยครู ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ ฝ่ายโครงการ
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2518, 123 หน้า.

ประเสริฐ จริยานุกูล การใช้ Interaction Analysis วิเคราะห์การสอนของนักเรียน
ฝึกสอน ชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา โดยการสังเกตด้วยระบบ The
Reciprocal Category System ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2515, 117 หน้า

พจน์ สะเพียรชัย "แนวทางวิจัยสภาพการเรียนการสอนในชั้นโดยการสังเกตที่มีระบบแบบแผน"
วารสารการวิจัยทางการศึกษา 4(3) : 27 - 35 กันยายน - ธันวาคม 2517.

มนัส ภาคภูมิ พฤติกรรมการสอนค่านการจูงใจและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของครูผู้สอน
การศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2520, 94 หน้า.

วรวิทย์ วสันตารกร และคนอื่นๆ โสภณศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
2513, 122 หน้า.

วิชาการ, กรม กองวิจัยทางการศึกษา การวิเคราะห์พฤติกรรมของครูและนักเรียน ใน วันที่สอน
วิชาสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษาตอนต้น กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2518, 397 หน้า.

วิชาการ, กรม อนุสารประกอบหลักสูตรประถมศึกษา ชุดที่ 1 ประโยชน์ประถมศึกษาตอนต้น
อันที่ 15 อุปกรณ์การสอน โครงการพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2503, 81 หน้า.

วีระชัย มีอาบธรรม และสุพิศรา เพชรสุทธิ การศึกษานอกโรงเรียน อักษรบัณฑิต
2520, 184 หน้า.

สงวน พงษ์มณี "ความมุ่งหมายของโรงเรียนการศึกษานู๋ใหญ่แบบเบ็คเสร์จตรงกับความต้องการของผู้รับหรือไม่" วารสารการศึกษานู๋ใหญ่ 67 : 33 - 40 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2517.

สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515 - 2519 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ 2515, 645 หน้า.

สมนึก ภัททิยธนี พฤติกรรมคานการประเมินผลในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร วิทยาลัยนิพนธ์ กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 78 หน้า.

สมพงษ์ กิริเจริญ "การใช้วัสดุทัศนวัสดุประกอบการสอนให้โดยคดี" เอกสารการนิเทศการศึกษานู๋ใหญ่ ฉบับที่ 44 อุปกรณ์การสอน หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ 2503 หน้า 7 - 8.

สาคร นิปรียาย การสังเกตและวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนในแนวสัมผวนสอบสวนกับการสอนในแนวเดิมของนักเรียนฝึกสอนชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยนิพนธ์ กศ.บ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 318 หน้า.

สามัญศึกษา, กรม กระทรวงศึกษาธิการ รายงานการวิจัย : สภาพการรู้หนังสือของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2512, 225 หน้า.

สามัญศึกษา, กรม กองการศึกษานู๋ใหญ่ การศึกษานู๋ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ กองการศึกษานู๋ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2513, 112 หน้า.

สามัญศึกษา, กรม กองการศึกษานู๋ใหญ่ คู่มือการสอนการศึกษานู๋ใหญ่แบบเบ็คเสร์จ กองการศึกษานู๋ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2517, 331 หน้า.

สามัญศึกษา, กรม กองการศึกษาผู้ใหญ่ คู่มือดำเนินงานโครงการนำศึกษาวิทยาลัยครู
สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ 2518, 21 หน้า.

สุรชาติ บุคทอง พฤติกรรมการสอนด้านการอภิปรายและคำถามตอบของครูผู้สอน
การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ปรินญาทิพนธ์ กต.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2520, 117 หน้า.

สุนทร สุนันท์ชัย และสมประสงค์ วิทยาเกียรติ "วิธีสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ"
เอกสารอ้างอิงในการอบรมครูการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ กองการศึกษาผู้ใหญ่
 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2517, หน้า 76 - 81 (อัครสำเนา).

Amidon, Edmund, and Hunter, Elizabeth, Improving Teaching : The Analysis
of Classroom Verbal Interaction, Holt, Rinehart and Winston, Inc.,
 New York, 1966, 221 pp.

Anderson, O Roger, "A Quantitative Method to Assess Content Structure in
 Verbal Interaction, Journal of Research in Science Teaching
 Vol. 9, pp. 2 - 7. 1972.

Baral, D.P., Snow, R.E., and Allen, D.W., "Preliminary Classification of
 the Iten Pool," Stanford Center for Research and Development in
 Teaching, A Taxonomy of Teaching Behaviors, 1969, 19 pp.

Carline, John L., "In-Service Training Re-Examined, " Journal of Research
and Development in Education, 4 : 103 - 105, 1970.

Cass, Angelica W., Adult Elementary Education, Noble and Noble Publishers
 Inc., New York, 1956, 275 pp.

- Flanders, N.A., Analyzing Teaching Behavior, Addison - Wesley Publishing Company, Massachusetts, 1970, 448 pp.
- Frust, Norma, "The Effect of Training in Interaction Analysis on the Behavior of Student Teachers in Secondary School," Interaction Analysis . Theory Research an Application, Addison - Wesley Publishing Company Massachusetts, pp. 315 - 328, 1967.
- Gage, N.A., editor, Handbook of Research on Teaching, The American Educational Research Association, Rand Mac. Nally & Company, Chicago, 1965, 1218 pp.
- Garrison, Ronal Joseph, "Comparison of Verbal Behavior of Teachers and Pupils in Lesson Designed to Achieve Creative Responsc"
Dissertation Abstracts, 32 : 818A, 1971.
- Hough, John B., and Duncen, James K., Teaching : Description and Analysis, Addison - Wesley Publishing Company, Massachusetts, 1970, 445 pp.
- Jalbert, Elizabeth Lynch, "The Effectiveness of Training in the Evaluation of Classroom Instruction in Student Teaching,"
The Journal of Educational Research, 60(3) : 130 - 135, November, 1966.
- Knowles, Malcolm S., Informal Adult Education, Association Press, New York, 1950, 272 pp.

- LandHorst, Frank Alkinson, Teaching Adults, A Bingham - Cokesbury Press,
New York, no date, 160 pp.
- Neal, Charles D., The Student Teacher at Work, Burgess Publishing Company,
p. 46, 1966.
- Ober, Richard L., Bentley, Ernest L., and Miller, Edith, Systematic
Observation of Teaching, Prentice - Hall, Inc., Engle Wood Cliffs,
New Jersey, 1971, 236 pp.
- Ryans, David G., Characteristics of Teachers, George Bonta Company,
Mannsha, 1960, 416 pp.
- Sauty, Peter du, The Planning and Organization of Adult Literacy
Programmes in Africa, UNESCO, Paris, 1966, 127 pp.
- Siegel, Sidney, Nonparametric Statistics for the Behavioral Sciences,
McGraw-Hill Book Company, New York, 1956, 312 pp.
- Storile, Theodore, "Selected Characteristic of Teacher Whose Verbal
Behavior is Influence by Influence an In - Service Course in
Interaction Analysis," Disertation Abstracts, 27 : 3941A, 1962.
- Wood, Samuel H., "A Multidimensional for the Observation Analysis and
Assessment of Classroom Behavior," Journal of Research and
Development in Education, 4 : 84 - 102, 1970.

ภาคผนวก

รายชื่อโรงเรียนการศึกษามัธยมศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ ที่ไปเก็บข้อมูล

ภาค	ชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
ใต้	บ้านลาแล	บโยะ	สโหังโก-ลก	นราธิวาส
	บ้านกุวาลอซีรา	ป่าเสม็ด	สโหังโก-ลก	นราธิวาส
	บ้านทาสาบ	ทาสาบ	เมือง	ยะลา
	บ้านยะลา	ยะลา	เมือง	ยะลา
	บ้านสะนิง	บาราเฮา	เมือง	ปัตตานี
เหนือ	บ้านวังทับยา	โรงช้าง	เมือง	พิจิตร
	บ้านเกาะบง	คลองคะเชนทร์	เมือง	พิจิตร
	บ้านบุญเรือง (2 คน)	บ้านเวียง	รองกวาง	แพร่
	บ้านปายาง	วังกะพี	เมือง	อุตรดิตถ์
	บ้านเกาะหมู 10	บ้านเกาะ	เมือง	อุตรดิตถ์
	บ้านโปรง	सान	สา	น่าน
	บ้านบุญนาค (2 คน)	กลางเวียง	สา	น่าน
ตะวันออก เชียงเหนือ	บ้านกุดโคก (2 คน)	บ้านเก่า	ด่านขุนทด	นครราชสีมา
	บ้านโนนทอง	โนนทอง	หนองเรือ	ขอนแก่น
	บ้านห้วยม่วง	โนนทัน	หนองเรือ	ขอนแก่น
	บ้านส้มสะอาด	ลุ่มพุก	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร
	บ้านโคกกลาง	ลุ่มพุก	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร
	บ้านหนองกบ	กุจาน	คำเขื่อนแก้ว	ยโสธร

รายละเอียดเกี่ยวกับครูผู้สอนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแบบเบ็ดเสร็จ

โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความ และเติมข้อความในช่องว่าง.....

<p>1. เพศ _____ ชาย _____ หญิง</p> <p>2. สถานภาพสมรส _____ โสด _____ สมรสแล้ว</p> <p>3. อายุ.....ปี อายุราชการ.....ปี</p> <p>4. วุฒิทางการ.....
วุฒิสำัญญ.....วุฒิตื่นๆ.....</p> <p>5. เคยสอนเด็ก.....ปี สอนผู้ใหญ่.....ปี
เคยสอนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ.....ปี</p> <p>11. ท่านเตรียมการสอนโดยวิธีใด?</p> <p>_____ ก. เตรียมเนื้อหาและอุปกรณ์การสอนพร้อมทั้งบันทึกการสอน</p> <p>_____ ข. เตรียมเนื้อหาและอุปกรณ์การสอนแต่ไม่จัดทำบันทึกการสอน</p> <p>_____ ค. เตรียมเนื้อหาและอุปกรณ์การสอนโดยวางไว้อย่าง</p> <p>_____ ง. เตรียมเนื้อหาอย่างเต็มส่วนอุปกรณ์การสอนกองการศึกษาผู้ใหญ่จัดไว้ให้แล้ว</p> <p>_____ จ. ไม่ได้เตรียมการสอนแต่สอนตามคู่มือครู</p> | <p>6. ร.ร. ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จที่.....
ตั้งอยู่หมู่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....</p> <p>7. สอนดีปีค่าละ.....วัน วันละ.....ชม.</p> <p>8. มีนักศึกษา ชาย.....คน หญิง.....คน</p> <p>9. เคยอยู่ในหมู่บ้านนี้.....ปี</p> <p>10. มีจุ่มันทำหน้าที่ (หรืออาชีพ).....
.....</p> |
|---|---|

12. ท่านใช้อุปกรณ์การสอนอย่างไร?

- _____ ก. ใช้ทุกครั้งทีสอน
- _____ ข. ใช้บางครั้ง *ไม่*
- _____ ค. ไม่ใช้เลย

13. ท่านมีปัญหาหรือข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ การเตรียมการสอน และการใช้อุปกรณ์การสอน ในการสอนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแบบเบ็ดเสร็จอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน

โรงเรียน
ครูสอน

อำเภอ

จังหวัด

วันที่

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	หมายเหตุ
1	ครูวางแผนการสอนล่วงหน้า			
2	ครูเตรียมการสอนโดยบันทึกการสอน			
3	ครูเตรียมการสอนตามคู่มือครูหรือแผนเรียน			
4	ครูเตรียมปัญหาที่จะให้นักศึกษาอภิปราย			
5	ครูเตรียมจัดกิจกรรมประกอบการสอน			
6	ครูตั้งจุดมุ่งหมายของการสอน			
7	ครูบอกความมุ่งหมายของบทเรียน			
8	ครูบอกพฤติกรรมที่นักศึกษาจะต้องแสดงออก			
9	ครูสอนเนื้อหาตามแผนเรียนหรือคู่มือครู			
10	ครูจัดเนื้อหาได้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของนักศึกษา			
11	ครูสอนเนื้อหาที่ยุ้ยให้นักศึกษาอยากคนควาตอ			
12	ครูมีความรกว้างขวางในเรื่องที่สอน			
13	ครูสอนเนื้อหาถูกต้องและเป็นปัจจุบัน			
14	ครูขยายเนื้อหาที่สอนกว้างขวางกว่าในบทเรียน			
15	ครูสอนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักศึกษา			
16	ครูสอนเนื้อหาที่นักศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้			
17	ครูตั้งปัญหาให้เขาสอบเรียน			
18	ครูใจคำถามเราให้นักศึกษาคิด			
19	ครูเริ่มสอนด้วยวิธีอภิปราย			
20	ครูให้นักศึกษาอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย			
21	ครูให้นักศึกษาอภิปรายร่วมกันทั้งห้อง			

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	หมายเหตุ
22	ครูกระตุ้นให้นักศึกษาคิดตามปัญหาหรือแสดงความคิดเห็น			
23	ครูส่งเสริมให้นักศึกษาใดแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ			
24	ครูส่งเสริมให้นักศึกษาใ้คิดเอง			
25	ครูช่วยเน้นให้นักศึกษาใดเห็นปัญหาที่จะอภิปรายชัดเจน			
26	ครูช่วยให้นักศึกษาใดเข้าใจปัญหาจากการอภิปราย			
27	ครูและนักศึกษาร่วมกันสรุปการอภิปราย			
28	ครูสอนให้นักศึกษาเข้าใจคำหลัก			
29	ครูให้นักศึกษาอ่านคำหลัก			
30	ครูให้นักศึกษาเขียนคำหลัก			
31	ครูอ่านบทเรียนในพิง			
32	ครูอธิบายบทเรียนพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบอย่างชัดเจน			
33	ครูให้นักศึกษาอ่านบทเรียน			
34	ครูให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัด			
35	ครูสรุปบทเรียน			
36	ครูตอบคำถามของนักศึกษาใ้ถูกต้องชัดเจน			
37	ครูสอนตามลำดับขั้น			
38	ครูซักถามเพื่อทดสอบความเข้าใจของนักศึกษา			
39	ครูสังเกตความเข้าใจของนักศึกษาจากการตอบคำถาม			
40	ครูใจวีชีสังเกตนักศึกษาเป็นรายบุคคล			
41	ครูสังเกตการร่วมกันอภิปรายของนักศึกษา			
42	ครูสังเกตการปฏิบัติงานของนักศึกษาร่วมกับผู้อื่น			
43	ครูสังเกตการทำแบบฝึกหัดของนักศึกษา			
44	ครูตรวจผลงานที่นักศึกษาทำเสร็จแล้ว			
45	ครูให้นักศึกษาสรุปเรื่องที่เรียน			
46	ครูสนทนาเพื่อตรวจสอบทัศนคติของนักศึกษา			

แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

โรงเรียน
ครูสอน

อำเภอ

จังหวัด

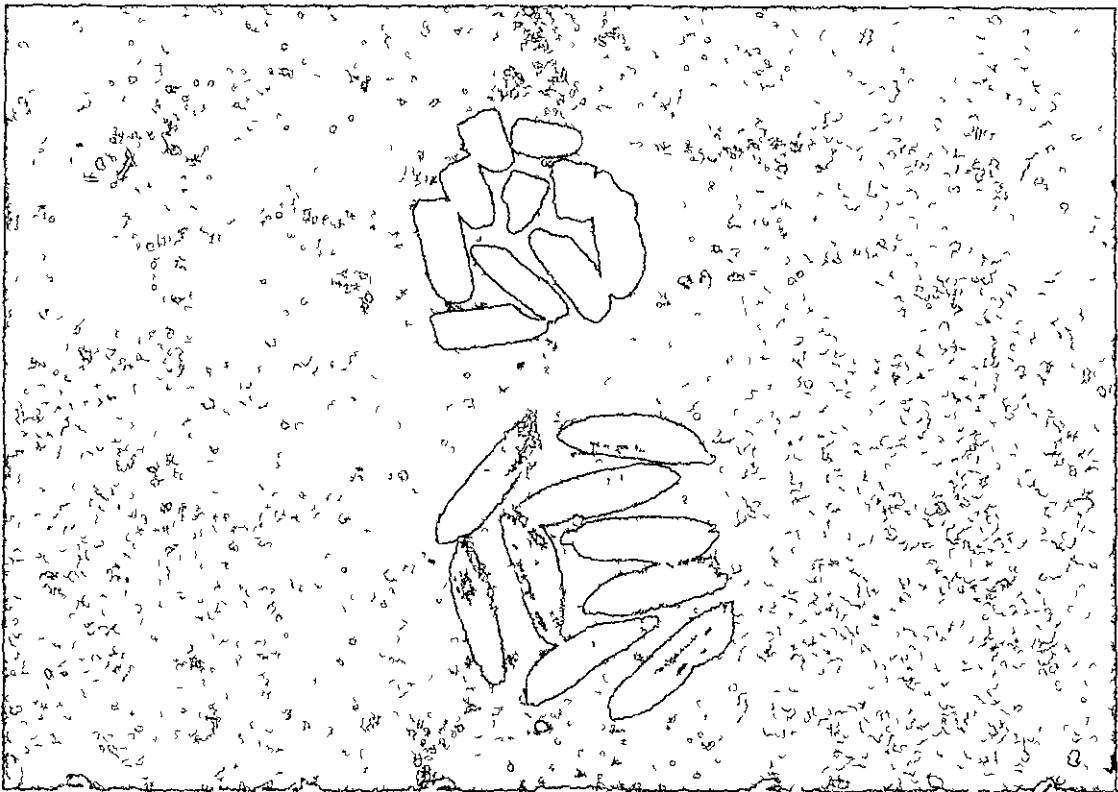
วันที่

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	หมายเหตุ
1	ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน			
2	ครูเลือกอุปกรณ์ที่มีเนื้อหาถูกต้อง			
3	ครูเลือกอุปกรณ์ที่นักศึกษาสนใจ			
4	ครูเลือกอุปกรณ์ที่หาง่ายและราคาไม่แพง			
5	ครูเลือกอุปกรณ์ที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน			
6	ครูเลือกอุปกรณ์ที่มีจุดมุ่งหมายตรงกับเรื่องที่สอน			
7	ครูเลือกอุปกรณ์ที่มีขนาดเหมาะสมกับวัยและชั้นเรียน			
8	ครูเลือกอุปกรณ์ที่มีความชัดเจนและตรงกับความเป็นจริง			
9	ครูเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของนักศึกษา			
10	ครูเลือกใช้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตในชุมชนของนักศึกษา			
11	ครูเลือกใช้อุปกรณ์ถูกต้องตามหลักการศึกษายุคใหญ่แบบเบ็คสตรีจ			
12	ครูวางแผนการใช้อุปกรณ์ล่วงหน้า			
13	ครูเตรียมอุปกรณ์ไว้พร้อมที่จะใช้ใดทันที			
14	ครูเตรียมห้องเรียนเหมาะสมกับการใช้อุปกรณ์			
15	ครูใช้อุปกรณ์ใดตรงตามจุดมุ่งหมายและบทเรียน			
16	ครูใช้อุปกรณ์ไว้ในนักศึกษาสนใจในการเรียน			
17	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน			
18	ครูใช้อุปกรณ์กระตุ้นให้นักศึกษาอภิปราย			
19	ครูให้นักศึกษาใดอภิปรายสอดคล้องกับการใช้อุปกรณ์			
20	ครูแนะนำให้นักศึกษาเข้าใจจุดมุ่งหมายของการใช้อุปกรณ์			

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	หมายเหตุ
21	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อให้ความกระจ่างแจ้งในบทเรียน			
22	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อฝึกฝนทักษะ			
23	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อเสริมสร้างทัศนคติของนักศึกษา			
24	ครูใช้อุปกรณ์ใ้ทดลองแกวลและถูกวิธี			
25	ครูให้นักศึกษามีส่วนรวมในการใช้อุปกรณ์			
26	ครูจัดกิจกรรมเสริมหลังจากใช้อุปกรณ์แล้ว			
27	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อสรุปบทเรียน			
28	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อทบทวนบทเรียน			
29	ครูใช้อุปกรณ์เพื่อประเมินผล			
30	ครูใช้อุปกรณ์คุมค่ากับการลงทุน			
31	ครูใช้อุปกรณ์ที่กองการศึกษาผู้ใหญ่จัดให้			
32	ครูใช้อุปกรณ์อื่นนอกเหนือจากที่กองการศึกษาผู้ใหญ่จัดให้			
33	ครูใช้อุปกรณ์ที่มีสภาพดี ไม่ชำรุดเสียหาย			
34	ครูปรับปรุงอุปกรณ์การสอน			
35	ครูใช้ทรัพยากรในชุมชนประกอบบทเรียน			
36	ครูใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ในห้องเรียนหรือสิ่งที่มีอยู่รอบตัวให้เกิดประโยชน์			
37	ครูสังเกตผลการใช้อุปกรณ์โดยดูความตั้งใจและความสนใจของนักศึกษา			
38	ครูซักถามนักศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจและความแจ่มชัดของอุปกรณ์			
39	ครูเก็บรักษาอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดีและสะดวกในการใช้			

ตัวอย่างแผนเรียน

(ด้านหน้า และ ด้านหลัง)

พริก

เมล็ด

เมล็ด
 หน่อ
 ลำต้น

ข้าว หน่อ มี เมล็ด ยาว ทรง
 ข้าว หน่อ มี เมล็ด แฉก แฉง
 ข้าว หน่อ มี เมล็ด ยาว ใส
 ข้าว หน่อ มี เมล็ด ยาว กิ่งปลานิว
 ข้าว หน่อ มี เมล็ด ยาว กิ่ง
 ข้าว หน่อ มี เมล็ด

ตัวอย่างคู่มือครู
(ด้านหน้า และ ด้านหลัง)

ที่มาของแผนเรือน

สืบเนื่องมาจากแผ่นเรียนหน้า ๒๑

ความมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนได้พิจารณาอย่างรอบคอบถึงความแตกต่างของชาวพันธุ์แต่ละพันธุ์ไม่ได้
ผลศิลปะไปเป็นปลาย ซึ่งจะมีผลต่อ

หัวข้อทศวรรอภิปราช

๑. ความความเข้าใจของท่าน ท่านคิดว่าชาวพันธุ์ต่างๆจากชาวพันธุ์ไม่มีค้อย่างไร โปรดอธิบาย
๒. เมล็ดข้าวที่ทานใช้ปลูกบน หรือจะปลูกต่อไป มีลักษณะเช่นใด ทำไม่จึงเลือกใช้เมล็ดข้าวแบบนั้น
๓. ปัจจุบันชาวพันธุ์ติดตามลักษณะที่กล่าวถึงมีอะไรบ้าง แต่ละชนิดนี้คิดต่างกันอย่างไร และในหมู่บ้าน
เราควรเลือกปลูกพันธุ์ไหนเพราะเหตุใด